

ЗБОРНИК ЗАКОНА И УРЕДАБА ИЗДАНИХ У КЊАЖЕВСТВУ СРБИЈЕ ОД 5. ЈУЛА ДО 28. ОКТОБРА 1878. ГОДИНЕ, XXXIII

Садржај

1878. г.

1. Закон о узимању на знање и одобрењу привремених закона и наређења, изданих за време кад скупштина није била сакупљена, од 18. Августа 1877. до 12. Јуна 1878.
2. Закон о буџету државних расхода и прихода за рачунску 1878. годину
3. Закон о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих или несталих војника
4. Замена четврте тачке члана 35. у закону о метарским мерама од 1. Децембра 1873. год. (Зборник XXVI. стр. 17-36) и законог наређења о продужењу рока за извршење те тачке од 16. Октобра 1875. године (Зборник XXVIII стр. 31-32.)
5. Закон о ванредним државним расходима и приходима за рачунску 1878. годину
6. Замена прве тачке закона о накнади скупштинских стенографа од 11. Јула 1877. године (Зборник XXXI стр. 20)
7. Закон о књижарској радњи
8. Решење, по коме остаје у важности решење о обустави извршења закона о печатњи од 11. Маја 1876. год. (Збор. XXIX страна 339.) до решења идуће скупштине а најдаље за 21. дан од састанка исте
9. Измене и допуне у закону о устројству општина и општинских власти од 24. Марта 1866. год. (Зб. XIX стр.1) и његовим изменама и допунама од 8. Октобра 1875 године (Зб. XXVII. стр. 1.) а на име чланова 13. 14. 22. 24. 28. и 78.
10. Закон о допуној помоћи за ратне страдалце
11. Закон о додатку допуни од 25. Новембра 1865. год. (Збор, XVIII. стр. 174.) код § 27, и о додатцима код §§. 479. 481. и 486. законика о пост. суд. у грађанским парницама од 20 Фебруара 1865 год.
12. Решење, којим се наређује, да се данак за II. полгође 1878. године почне купити од 1. Августа
13. Закон, којим се узимају на знање чланци берлинскога уговора тичући се Србије
14. Закон којим се одобрава уговор закључен у Берлину између Србије и Аустро-Угарске односно жељезнице, трговине и просецања ђердапа

15. Закон, којим се министру унутрашњих дела и министру војном отвара кредит до 50.000 дуката за издржавање народне војске потребне за обезбеђење нове границе, за подизање и издржавање стражара и за досељав. и изсељ. пограничних становника
16. Решење, којим се одобравају наређења министра војног за издатак и расход оружја, оружног прибора, муниције и др. у 1876. 1877. и 1878 години из војних магацина
17. Закон, којим се продужује закон о ратним страдалцима од 23. Јуна 1877 (Збор. 31. стр.1.) до 1. Јануара 1879. год. А закон од 1. Децембра 1877. год. (Збор. 32. стр. 151.) о продужењу рокова плаћања продужује се и после рока у члану трећем (тачка 10 у члану II.) закона од 5. Јула 1878. још за два месеца
18. Решењем, којим се овлашћује министар грађевина, да у договору с државним саветом и по оцени вештака може на почек откупити од приватних лица зграде с плацевима за смештај надлежateljства, и да на то може у течају четири године издати до 24.000 дуката из кредита одређеног буџетом за 1878 годину
19. Књажева прокламација о повраћају мира између Србије и Турске и о успостављењу независности Србије
20. Указ, по коме престају даље важити: указ о ванредном или ратном стању; и привремени закони: о преком суду, о привременом уклањању чиновника са звања, о широј војној обвези и о војној куповини на почек
21. Указ, којим се наређује народно светковање успостављења независности и увећања Србије на дан 20. Јуна сваке године а да престаје светковање првозваног Андрије
22. Указ о устројству војног музеја
23. Акт о замени досадањег назива „Светлост“ са називом „Височанство“ за Књаза и Књегињу, а наследник престола да има назив „Књажевић престолонаследник са титулом „Светлост“
24. Указ о формацији целе војске
25. Указ о устројству војних комитета
26. Указ, којим су досадања артиљеријска и инђинирска инспекција у војном министарству добиле назив „артиљериско“ односно „инџинирско одељење“ истога министарства, а шефови њихови назив „начелника“, и којим се наређује, да круг рада тих одељења обухвати само техничну и административну страну и спремину дотичне гране
27. Решење Књаза и владе, којим се наши дипломатски заступници у иностранству деле на три врсте

Додатак.

28. Закон, којим се прима међународна конвенција о светском поштанском савезу са закључним протоколом, а исто тако и међународна угодба о размени писама са означеним вредностима, која су оба акта закључена у Паризу 20. Маја 1878 година између Србије и тамо именованих држава и земаља

370.13(497.11) (052)

ЗБОРНИК ЗАКОНА И УРЕДАБА

ИЗДАНИХ

У КЊАЖЕСТВУ СРБИЈИ

од 5. Јула до 28. Октобра 1878 године.

33. (XXXIII.)

У БЕОГРАДУ

ШТАМПА И ИЗДАЊЕ ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ

1878

 УНБ ср.
 42 584

САДРЖАЈ

33. (XXXIII) зборника закона и уредаба од 5. Јула до 28.
Октобра 1878 године.

БРОЈ ГОДИ	ДАТУМ	ШТА ЈЕ	СТРАНА
	1878. год.		
1.	5. Јула	Закон о узимању на знање и одобрењу привремених закона и наређења, изданих за време кад скупштина није била сакупљена, од 18. Августа 1877. до 12. Јула 1878.	1.
2.	6. "	Закон о буџету државних расхода и прихода за рачунску 1878. годину . . .	12.
3.	8. "	Закон о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих или несталних војника	18.
4.	9. "	Замена четврте тачке члана 35. у закону о метарским мерама од 1. Децембра 1873. год. (Зборник XXVI, стр. 17—36.) и законог наређења о продужењу рока за извршење те тачке од 16. Октобра 1875. године (Зборник XXVIII стр. 31—32.) .	37.
5.	10. "	Закон о изпредним државним расходима и приходима за рачунску 1878. годину .	38.
6.	11. "	Замена првотачке закона о накнади скупштинских стенографа од 11. Јула 1877. године (Зборник XXXI стр. 20)	46.
7.	14. "	Закон о књижевској радњи	47.
8.	14. "	Решење, на коме остаје у важности решење о обустани извршења закона о печатњи од 11. Маја 1876. год. (Збор. XXIX страна 339.) до решења идуће скупштине а најдаље за 21. дан од саставка исте .	51.
9.	14. "	Измене и допуње у закону о уређењу општина и општинских власти од 24. Марта 1866. год. (35. XIX стр. 1) и његовим изменама и допуњама од 8. Октобра	

ТЕКУЋИ БРОЈ	ДАТУМ	ШТА ЈЕ	СТРАНА
	1878. год.	1875 године (36. XXVII, стр. 1.) а на име чланова 13, 14, 22, 24, 28, и 78.	52.
10.	14. Јула	Закон о допуној помоћи за ратне страдалце	55.
11.	14. "	Закон о додатку допуни од 25. Новембра 1865. год. (Збор, XVIII стр. 174.) код §. 27, и о додатцима код §§. 479, 481, и 486, законика о пост. суд. у грађанским парницама од 20. Фебруара 1865 год.	58.
12.	14. "	Решење, којим се варађује, да се данак за II. полгође 1878. године почне купити од 1. Августа	61.
13.	14. "	Закон, којим се узимају на знање чланци берлинскога уговора тичући се Србије	62.
14.	14. "	Закон којим се одобрава уговор закључен у Берлину између Србије и Аустро-Угарске односно жељезнице, трговине и просељана Бердана	72.
15.	15. "	Закон, којим се министру унутрашњих дела и министру војном отвара кредит до 50.000 дуката за издржавање народне војске потребне за обезбеђење нове границе, за подизање и издржавање стражара и за досељав. и изсељ. пограничних становника	78.
16.	15. "	Решење, којим се одобравају варађева министра војног за издатак и расход оружја, оружног прибора, муниције и др. у 1876, 1877, и 1878 години из војних магацина	80.
17.	15. "	Закон, којим се продужује закон о ратним страдалцима од 23. Јуна 1877 (Збор, 31. стр. 1.), до 1. Јануара 1879. год. А закон од 1. Децембра 1877. год. (Збор, 32. стр. 151.) о продужену рокова плаћања продужује се и после рока у члану трећем (тачка 10 у члану II.) закона од 5. Јула 1878. још за два месеца	81.
18.	15. "	Решење, којим се овлашћује министар грађевина, да у договору с државним саветом и по оцени вештака може на почет одкупити од приватних лица зграде с плацевима за смештај надлежатељства, и да на то може у течају четари године издати до 24.000 дуката из кредита одређеног буџетом за 1878 годину	83.

ТЕКУЋИ БРОЈ	ДАТУМ	ШТА ЈЕ	СТРАНА
	1878. год.		
19.	10. Августа	Књажевска прокламација о повраћају мира између Србије и Турске и о успостављењу независности Србије	84.
20.	10. "	Указ, по коме престају даље важити: указ о изредном или ратном стању; и привремени закони: о преком суду, о привременој уклањању чиновника са звања, о широј војној обвези и о војној куповини на почет	89.
21.	10. "	Указ, којим се варађује народно светковање успостављења независности и утврђања Србије на дан 20. Јуна сваке године а да престаје светковање првонапог Андрије	91.
22.	10. "	Указ о устројству војног музеја	92.
23.	20. "	Акт о замени досадањег назива „Светлост“ са називом „Височинство“ за Књаза и Књагинју, а наследник престола да има назив „Књажевић престононаследник са титулом „Светлост“	94.
24.	6. Октобра	Указ о формацији целе војске	96.
25.	6. "	Указ о устројству војних комитета	102.
26.	6. "	Указ, којим су досадања артиљеријска и вичинирска инспекција у војној министарству добиле назив „артиљеријске“ односно „вичинирско одељење“ истог министарства, и шефови њихови назив „начелника“, и којим се варађује, да круг рада тих одељења обухвати само техничку и административну страну и спрему дотичне гране	104.
27.	28. "	Решење Књаза и владе, којим се наши дипломатски заступници у иностранству деле на три врсте	105.
		Додатак.	
28.	12. Јула	Закон, којим се прима међународна конвенција о светском поштанском савезу са закључним протоколом, а исто тако и међународна угодба о размени писма са одначеним вредностима, која су оба акта закључена у Паризу 20. Маја 1878 година између Србије и тамо именованих држава и земаља	107.

РЕГИСТАР

33. зборника закона и уредаба.

А.

- Акт** — владе о замени досадањег назива „Светлост“, који се давао Књазу и Књагињи, са називом „Височанство“, в. Титула.
- Андрије** — првозваног досадање светковање престаје. в. Светковање.
- Артиљеријска** — инспекција у војном министарству, добила назив „артиљеријско одељење“, в. Војска бр. 9.
- Аустро-Угарска** — и Србија закључиле између себе уговор, односи на жељезницу, трговину и просенање Бердапа, в. Уговор.

В.

- Буџет** — закон о државним расходима и приходима за рачунску 1878 годину, од 6. Јула 1878 године, стр. 12. — Закон о ванредним државним расходима и приходима за 1878 рачунску годину, од 10. Јула 1878 год. стр. 38.

В.

- Ванредни** — закони узети су народном скупштинвом неки на знање, а неки су одобрени. в. Привремени. — Буџет за рачунску 1878 годину. в. Буџет.
- Владе** — земаљске привремени закони, узети су неки на знање, а неки су одобрени, од народне скупштине. в. Привремени.

Војна — куповина на почек. Привремени закон о тој куповини од 8. Децембра 1877 године престаје да важи. в. Редовно стање.

Војна — шира обвеза. Привремени закон о тој обвези од 1. Децембра 1877 год. престаје да важи. в. Редовно стање.

Војника — инвалида потпора од стране државе. в. Војска, бр. 1. — народних, који су потребни за обезбеђење нове границе, издржавање, в. Граница.

Војног — музеја устројство, в. Војска, бр. 6.

Војска —

1. Закон о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих и несталих војника, од 8. Јула 1878 године, страна 18.

2. Војске народне, потребне за обезбеђење нове границе издржавање. в. Граница.

3. Решење од 15. Јула 1878 године, којим се одобравају сва наређења министра војног за издатак и расход из војних магацина: оружја, оружног прибора, муниције, одећа, обуће, преобуке, постелних и осталих обмундированих ствари, у 1876., 1877. и 1878 години, учињен: народној војсци, добровољцима, усташима, привременим официрима, који немају потпуну плату, административном и санитетском особљу и заробљеницима, стр. 80.

4. Привремени закон од 1. Децембра 1877 год. о широј војној обвези, престаје да важи. в. Редовно стање.

5. Привремени закон од 8. Децембра 1877 год. о војној куповини на почек, престаје да важи. в. Редовно стање.

6. Указ о устројству војног музеја, од 10. Августа 1878 год. стр. 92.

7. Указ о формацији целовушне војске, од 6 Октобра 1878 год. стр. 96.

8. Указ о устројству војних комитета, од 6 Октобра 1878 год. стр. 102.

9. Указ од 6. Октобра 1878 године, којим су досадање инспекције у војном министарству „артиљеријска“ и „инженерска“ добиле назив „артиљеријско“, односно „инженерско одељење“ истога министарства, стр. 104.

Г.

Грађански — поступак судски од 20. Фебруара 1865 год. допуњен код §§-а 27., 479., 481. и 486., законом од 14. Јула 1878 године, стр. 58.

Грађевина — за подизање караула на новој граници отворен кредит министру унутрашњих дела и министру војном. в. Граница. — Ради одкупа приватних зграда, потребних за смештај надлежатељства, која своје зграде немају, овлашћен министар грађевина, да у течају четири године утроши 24.000 ₺ пес., закон од 15. Јула 1878 год., стр. 78.

Граница — министрима унутрашњих дела и војном отвара се кредит до педесет хиљада — 50.000 — дуката, за издржавање народне војске, потребне за обезбеђење нове границе, за подизање караула и издржавање стражара, и за досељавање и иссељавање пограничних становника, закон од 15. Јула 1878 год. стр. 78.

Д.

Данак — за друго полгође 1878 год. да се почне кунити од 1. Августа исте год., решење од 14. Јула 1878 г. стр. 61.

Дипломатски — наши заступници у иностранству подељени на три врсте. в. Заступници.

Допуне — и измене. в. Измене.

Државни — буџет. в. Буџет.

Ђ.

Ђердан — за просецање оба Ђердана код Оршаве, закључен уговор између Србије и Аустро-Угарске. в. Уговор.

Е.

Ж.

Железница — о вези аустро-угарске железничке мреже са српском железничком мрежом у Београду, Србија и Аустро-Угарска закључиле уговор. в. Уговор.

З.

Закопи — привремени, узети су неки на знање, а неки одобрени. в. Привремени.

Заступници — наши дипломатски у иностранству подељени на три врсте, решењем од 23. Октобра 1878 год. стр. 105.

И.

Изнапредни — закони, узети су неки на знање, а неки одобрени. в. Привремени. — Изнапредни буџет за 1878 рач. годину. в. Буџет.

Измене — и допуне разних закона:

1. У закону о метарским мерама. в. Мере.
2. У закону о награди стенографа севинштинских. в. Стенографи.
3. У закону о устројству општина и општинских власти. в. Општине.
4. У законнику о поступку судском у грађанским парницама. в. Грађански.

Ивалид — војник има право на потпору од државе. в. Војска, број 1.

Ивалидски — фонд, који је установљен 19. Новембра 1863 г., узет за основу потпоре по закону о потпори војних ивалида и породица погинулих, умрлих или несталих војника, од 8. Јула 1878 год. в. Војска, бр. 1.

Иностранство — заступници наши у иностранству подељени на три врсте. в. Заступници.

Инспекције — досадање у војном министарству „артиљеријска“ и „инџинирска“ добиле други назив. в. Војска, бр. 9.

Инџинирска — инспекција у војном министарству, добила назив „инџинирско“ одељење. в. Војска, бр. 9.

Ј.

Јавно — право Кнежевине Србије. По уговору закљученом између великих сила у Берлину 14. Јула 1878 год. Србија је призната независност са земљишним увећањем. в. Уговор.

К.

Караула — на новој граници подизање. в. Граница.

Књаза — и његове владе привремени закони, узети су неки на знање а неки одобрени. в. Привремени. — Књаза и Књагиније досадањи назив „Светлост“, замењен називом „Височанство“. в. Титула. — Књажева прокламација о проглашењу независности Србије са земљишним увећањем и о успостављењу мира. в. Прокламација.

Књажевић — Престолонаследник да има титулу „Светлост“. в. Титула.

Књиге — и друге печатане потребе, о трошку државном издане или са стране набављене, ко и како предаје. в. Книжарска радња.

Књижарска — радња. Закон о тој радњи од 14. Јула 1878 г. страна 47.

Комитета — војних устројство. в. Војска, бр. 8.

Конвенција — међународна о светском поштанском савезу и међународна угодба о размени писама са означеним вредностима, закључена у Паризу 20. Маја 1878 године између Србије и тамо именованих држава и земаља, прима се. в. Поштански.

Кредит — министру унутрашњих дела и војном отворен до 50.000 дуката за издржавање народне војске, потребне за обезбеђење нове границе, за подизање караула и издржавање стражара, и за досељавање и изсељавање пограничних становника. в. Граница. — Министар грађевина овлашћен, да за одкуп приватних зграда, потребних за смештај надлежательства, које своје зграде немају, може у течају четири године утрошити 24.000 дук. цес. в. Грађевина.

Куповина — војна на почек. Привремени закон о тој куповини од 8. Децембра 1877 г. престаје да важи. в. Редовно стање.

Л.

Љ.

М.

Међународна — конвенција о светском поштанском савезу, и међународна угодба о размени писама са означеним вредностима, прима се. в. Поштански.

Мере — замена тачке 4. чл. 35. закона о метарским мерама од 1. Децембра 1873 год. и законског наређења од 16. Октобра 1875 год. о продужењу рока за извршење те тачке, по којој је замени влада дужна, да се новим метарским мерама одпочне служити од 1. Новембра 1879 год., решење од 9. Јула 1879 год., стр. 37.

Метарске — мере. в. Мере.

Министарства — војног, досадање инспекције „артиљеријска“ и „инженерска“ добиле други назив. в. Војска, бр. 9.

Мир — успостављен између Србије и Турске. в. Прокламација.

Мораторијум. — в. Обустава плаћања.

Музеја — војног устројство. в. Војска, бр. 6.

Н.

Награда — стенографа скупштинских. в. Стенографи.

Назив — досадањи „Светлост“, који се одавао Књазу и Књагини, замењен називом „Височанство“. в. Титула.

Народна — скупштина. в. Скупштина.

Народу — из пограничних округа пострадалиме у рату допуњена помоћ законом од 14. Јула 1878 године, страна 56. — На досељавање и изсељавање пограничних становника, отворен кредит министру унутрашњих дела. в. Граница. — Закон о ратним страдањима продужује се до 1. Јануара, закључно 1879 године, законом од 15. Јула 1878 године, страна 81.

Насљедник — престола да се назива „Књажевић Престолонаследник“ са титулом „Светлост“. в. Титула.

Независност — Србије призната од стране великих сила потписница на берлинском уговору. в. Уговор.

Њ.

О.

Обустава — плаћања у грађанским потраживањима продужена још за неко време, законом од 15. Јула 1878 год. стр. 83. — Обустава извршења закона о печатњи, продужена такође још за неко време, законом од 15. Јула 1878 године, страна 83.

Одећа — обуће, преобуке и других обмундированих ствари издавање из војних магацина по наређењима министра војног у 1876., 1877. и 1878 години: народној војсци, добровољцима и др. одобрено. в. Војска, бр. 3.

Општине — измене и допуне у закону о устројству општина и општинских власти од 24. Марта 1866 год. а на име у члановима: 13., 14., 22., 24., 28. и 78. решење од 14. Јула 1878 године, страна 52.

Оружја — оружног прибора, муниције и других ствари издавање из војних магацина по наређењима министра војног у 1876., 1877. и 1878 години: народној војсци, добровољцима и другим, одобрено. в. Војска, бр. 3.

П.

Печатња. — в. Штамп.

Плаћања — у грађанским потраживањима обустављена још за неко време. в. Обустава плаћања.

Погранични — становници. На њихово досељавање и изсељавање, отворен кредит. в. Граница.

Пограничним — страдањима допуњена помоћ. в. Народу.

Помоћ — страдањима пограничним, допуњена. в. Народу.

Поступак — судски у грађанским парницама, допуњен. в. Грађански поступак.

Пореза. — в. Данак.

Породице — оскудне погинулих, умрлих или несталих у рату војника, имају право на потпору од државе. в. Војска, бр. 1.

Поступак — грађански судски, допуњен. в. Грађански поступак.

Потпора — државна војницима, инвалидима и породицама погинулих, умрлих или несталих у рату војника. в. Војска, број 1.

Поштански — светски савез. Међународна конвенција о томе савезу и угодба о размени писама са означеним вредностима, која су оба акта закључена у Паризу 20. Маја 1878 год. између Србије и тамо имепонаних држава и земаља, прима се законом од 12. Јула 1878 год., стр. 107.

Првозваног — Андрије досадање светковање престаје. в. Светковање.

Престолонаследник — да се назива „Књажевић Престолонаследник“ са титулом „Светлост“, в. Титула.

Преки — суд. Привремени закон од 1. Децембра 1877 год. о томе суду престаје да важи. в. Редовно стање.

Привремени — закони издати за време, кад скупштина није била сакупљена, од 18. Августа 1877., до 12. Јунија 1878 године, примају се неки на знање, а неки се одобравају законом од 5. Јула 1878 год., стр. 1.

Прокламација — Књаза Милана од 10. Августа 1878 године о проглашењу независности Србије са земљишних увећањем и о успостављењу мира између Србије и Турске, стр. 84.

Р.

Ратно — или ванредно стање, које је проглашено указом од 1. Децембра 1877 год., престаје. в. Редовно стање.

Ратним — страдалцима допуњена помоћ. в. Народу.

Редовно — стање повраћено указом од 10. Августа 1878 год. и неки привремени закони укинута, стр. 89.

С.

Савез — међународни о светским поштама. в. Поштански.

Светковање — успостављења независности и увећања Србије наређено да буде дана двадесетог, месеца Јуна сваке године, почев од 1879 год. закључно, а досадање светковање првобитног Андрије престаје, указ од 10. Августа 1878 г. страна 91.

Светски — међународни поштански савез. в. Поштански светски савез.

Скупштина — народна, привремене законе узела неке на знање а неке одобрила. в. Привремени. — Стенографима скупштинским одређена награда за рад. в. Стенографи. — Чланке берлинског уговора од $\frac{1}{13}$ Јула 1878 г. односно на Србију, узела скупштина народна на знање. в. Уговор. — Одobrila уговор између Србије и Аустро-Угарске од $\frac{26. Јуна}{3. Јула}$ 1878 г. закључен у Берлину, односно на жељезницу, на трговину, и на просецање Ђердана. в. Уговор. — Одobrila сва

наређења министра војног о издавању оружја, муниције и т. д. учињеном народној војсци, добровољцима и другим, у 1876., 1877. и 1878 год. в. Војска, бр. 3.

Србија — и Аустро-Угарска закључиле уговор односно жељезнице, трговине и просецања Ђердана. в. Уговор.

Србији — призната независност са увећањем земљишта. види Уговор.

Становници — погранични. На њихово досељавање и изсељавање отворен кредит. в. Граница.

Стенографи — замена тачке 1. закона о награди скупштинских стенографа, од 11. Јула 1878 год., стр. 46.

Страдалцима — ратним допуњена помоћ. в. Народу. — Закон о њима продужује се до 1. Јануара закључно 1879 године. в. Народу.

Стражара — на новој граници подизање. в. Граница.

Стражара — потребних за обезбеђење нове границе издржавање. в. Граница.

Т.

Трговачки — односи између Србије и Аустро-угарске уређени. в. Уговор.

Титула — замена досадањег назива „Светлост“ који се одавао Књазу и Књагини са називом „Височанство“, а наследник престола имаће назив „Књажевић Престолонаследник“ са титулом „Светлост“, — акт владе од 20. Августа 1878 год. стр. 94.

Ђ.

У.

Уговор — Берлински од $\frac{1}{13}$ Јула 1878 год. закључен између великих сила, којим је мимо осталог Србији призната независност са земљишним увећањем, скупштина народна узела на знање, у колико се тиче Србије, законом од 14. Јула 1878 год. стр. 62 — Берлински који је $\frac{26. Јуна}{3. Јула}$ 1878 године закључен између Србије и Аустро-угарске односно жељезнице, трговине и просецања Ђердана, одобрен законом од 14. Јула 1878 год. стр. 72.

Угодба — међународна о размени писема са означеним вредностима, примљена, в. Поштански.

Ф.

Фамилије — оскудне погинулих, умрлих или несталих у рату војника имају право на потпору од државе, в. Војска бр. 1.

Фонд — инвалидски који је установљен законом од 19. Новембра 1863 год. за изнемогле и осакћаене у служби војнике, узет за основу потпоре по закону о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих или несталих у рату војника од 8. Јула 1878 године, в. Војска бр. 1.

Формација — целе војске, в. Војска бр. 7.

Х.

Ц.

Ч.

Чланке — Берлинског уговора од $\frac{1}{11}$ Јула 1878 год. односне на Србију, скупштина народна узела на знање, в. Уговор.

Чиновници — Привремени закон од 1. Децембра 1877 год. о привременом уклањању чиновника са звања и одређивању на друге дужности, престаје да важи, в. Редовно стање.

Ш.

Шира — војна обвеза, Привремени закон о тој обвези од 1. Децембра 1877 год. престаје да важи, в. Редовно стање.

Штампа — Решење о обустави извршења закона о печатњи од 11. Маја 1876 остаје у важности до решења идуће редовне скупштине а најдаље за 21 дан од дана састанка те скупштине, решење од 14. Јула 1878 год. стр. 51.

Штампарија — државна продаје сама или преко књижара, које отвара у свакој окружној вароши или иначе месту, где за потребно вађе, књиге и друге печатане потребе, о трошку државном издане или са стране набављене, в. Књижарска радња.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЕЉАЗ СРПСКИ,

Проглашавамо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина решила, и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

„Закон о узимању на знање и одобрењу привремених закона и наређења, изданих за време, кад Скупштина није била сакупљена, од 18. Августа 1877. до 12. Јунија 1878. године.“

Члан I.

Народна Скупштина прима на знање следећа наређења, која су издата на основу законских и уставних овлашћења, и то:

1. Указ од 27. Новембра 1877. године, (Зборник 32. ст. 124.), којим је проглашено ванредно стање у срезу лепеничком и јасеничком округа крагујевачког, због побуне једног дела другог лепеничког батаљона, и којим је уведен у важност за оба ова среза војни судски законик од 8. Априла, 17. Јунија 1876. (Збор. XXIX. стр. 477. до 623.) са својим додатцима од 11. и 23. Августа 1876. (Збор. XXIX. стр. 662. и 664.);

2. Указ од 27^а Новембра 1877. (Збор. 32. стр. 126.), којим је за савлађивање побуне дато овлашћење команданту шумадијског корпуса, генералу г. Јовану Бели-Марковићу, да ванредно стање, које је указом од истог дана проглашено за лепенички и јасенички срез, може распрострајети и на поједине округе или места у целом кругу свѣга корпуса; да може дићи све потребне му делове народне и стајаће војске, и да сваког чиновника и званичника војних, грађанских и општинских власти за нетачно или неверно вршење наредба може заменити другим у њиховој дужности;

3. Указ од 27. Новембра 1877. (Збор. 32. стр. 129.), којим је дато овлашћење команданту шумадијског корпуса, генералу г. Бели-Марковићу, да у случају потребе може на циљ умирења појављене побуне изузети до 500 дук. и. из окружних и средњих каса у кругу његовог корпуса, из кредита на ванредне потребе целог правитељства, на о трошењу ове суме да положи рачун Књазу;

4. Решење од 30. Новембра 1877. (Збор. 32. стр. 132.), да престају важити оба указа о овлашћењу генерала Бели-Марковића од 27. Новембра 1877., које није ни употребљено;

5. Прокламацију рата за ослобођење и независност од 1. Децембра 1877. (Срп. Нов. од 1877. бр. 262.) (Збор. 32. стр. 133.);

6. Указ о ванредном или ратном стању од 1. Децембра 1877. (Срп. Нов. од 1877. бр. 262.) (Збор. 32. стр. 137.);

7. Указ од 1. Децембра 1877. (Збор. 32. стр.

162.), којим се оглашује, да је указ од 27. Новембра 1877. год. о проглашењу ванредног стања у лепеничком и јасеничком срезу округа крагујевачког замењен указом од 1. Децембра исте године, којим је проглашено ванредно или ратно стање у свој Србији;

8. Правила за управу ослобођених предела, издата министром првосвете, чланом владе у главномо стану, од 23. Децембра 1877. (Збор. 32. стр. 239.);

9. Указ од 24. Децембра 1877. (Срп. Нов. од 1877 бр. 282.) (Збор. 32. стр. 242.), којим се Народна Скупштина за 1877. годину сазива на дан 30. Децембра а уједно и одлаже за шест месеци, тако, да се састане 24. Јуна 1878 г., ако се не би пре сазвала; и

10. Указ од 23. Маја 1878. год. (Срп. Нов. од 1878. бр. 116.) (Збор. 32. стр. 320), којим се редовна народна скупштина за 1877. годину, одложена указом од 24. Децембра 1877. год. за 24 Јуни 1878. године, сазива на тај дан у Крагујевцу.

Члан II.

Народна скупштина у смислу члана 56. устава одобрава следећа привремена наређења, која су издата за време, када скупштина није сакупљена била и то:

1. Указ о буџету за претходну ратну спрему од 18. Августа 1877.,

2. Указ о буџету за претходну ратну спрему од 15. Октобра 1877.;

3. Привремени закон од 27. Октобра 1877. (Срп. Нов. од 1877 бр. 238) (Збор. 32. стр. 103),

да се државне власти по буџету од 1876-7 рачунске године управљају и даље, док се народна скупштина не сазове, а најдаље до краја календарске 1877 године;

4. Указ од 27. Новембра 1877. (Збор. 32. стр. 124.), којим је поред проглашења ванредног стања у срезу лепеничком и јасеничком окр. крагујевачког, као што је споменуто напред у тачци 1. члана 1., уведен у важност за оба ова среза војно судски законик од 8. Априла, 17. Јуна 1876. (Збор. XXIX. стр. 477. — 623), са својим додатцима од 11. и 23. Августа 1876. (Збор. XXIX. стр. 662 и 664.);

5. Привремени закон од 1. Децембра 1877 (Срп. Нов. од 1877 бр. 262) (Зб. 32 стр. 139), којим се опет уводи у важност за сву земљу војно судски законик од 8. Априла, 17. Јуна 1876. (Збор. XXIX. стр. 477—623) са својим додатцима од 11. и 23. Августа 1876. (Збор. XXIX. стр. 662 и 664);

6. Привремени закон од 1. Децембра 1877 год. (Срп. Нов. од 1877. бр. 262) (Збор. 32. стр. 141), којим се законска опредељења за кажњење криваца у добровољачким четама од 17. Јуна 1876 (Збор. XXIX. стр. 464) на ново уводе у важност, па и на устаничке чете распростиру;

7. Привремени закон од 1. Децембра 1877 (Срп. Нов. од 1877 бр. 262) (Збор. 32. стр. 143), којим се закон о преком суду од 18. Јуна 1876 (Збор. XXIX. стр. 634—643) уводи опет у важност и у њему додаје члан 7., за дела која се место преком могу предавати војном суду и укида члан 18. о мањем

броју судија за решавање у касацијоном суду, по што је прописано његовим устројством;

8. Привремени закон од 1. Децембра 1877 (Срп. Нов. од 1877. Бр. 262) (Збор. 32. стр. 146) којим се на ново уводи у важност закон од 17. Јуна 1876 године (Збор XXIX. стр. 440) о употреби чиновништва и свештенства на војну службу за време рата;

9. Привремени закон од 1. Децембра 1877 (Срп. Нов. од 1877 бр. 262) (Збор. 32. стр. 148), по коме се сваки чиновник због неуредног и неверног вршења службе или неверног понашања у служби или ван ове, за време трајања оглашеног ванредног стања, може уклонити са звања и одредити на вршење друге дужности;

10. Привремени закон од 1. Децембра 1877 (Срп. Нов. од 1877 бр. 262) (Збор. 32. стр. 151) о продужењу рокова плаћања у грађанским потраживањима, према дужницима, који су војници или који врше какву војну дужност изван места сталног пребивања;

11. Привремени закон од 1. Децембра 1877 (Срп. Нов. од 1877. бр. 262) (Збор. 32. стр. 154), којим се уводи на ново у важност закон о надзору државних власти над радњом општинских власти за време рата, од 17. Јуна 1876. (Зборник XXIX. стр. 442.)

12. Привремени закон од 1. Децембра 1877. (Срп. Нов. од 1877 бр. 262.) (Збор. 32. стр. 156.), којим се наново уводи у важност закон о издржању породица сиротних војника и добровољаца за време рата, од 17. Јуна 1876. (Збор. XXIX. стр. 438.);

13. Привремени закон од 1. Декембра 1877 (Срп. Нов. од 1877. бр. 262) (Збор. 32. стр. 158), којим се уводе у важност законска опредељења о уређењу војних пошта од 24. Септембра 1876. (Збор. XXIX. стр. 671.);

14. Привремени закон од 1. Декембра 1877. (Срп. Нов. од 1877. број 262.) (Зборник 32. стр. 160.), којим се опет уводе у важност законска опредељења о уређењу војних телеграфа од 23. Декембра 1876. (Збор. XXIX. стр. 726.);

15. Привремени закон од 1. Декембра 1877. (Зборник 32. страна 164.), о овлашћењу министра војног, да може предложити Књазу ради наименовања допуњујући број официра потпоручика до 50;

16. Привремени закон од 1. Декембра 1877. (Срп. Нов. од 1877. бр. 264.) (Збор. 32. страна 166.) о широј војној обвези, т. ј. о сходној војној служби или услузи оних лица, која су због старости или неспособности ослобођена од личног служења у војсци;

17. Привремени закон од 1. Декембра 1877. (Срп. Нов. од 1877. број 264.) (Зборник 32. стр. 169.) о послужби војске т. ј. о употреби приватних зграда за становање војске или смештене ратних установа и о употреби приватних и општинских намештаја, алата, посуђа и др. као и о народној вуци по правилима, која војни министар проиште;

18. Привремени закон од 8. Декембра 1877. (Срп. Нов. од 1877. број 282.) (Зборник 32. стр. 216.) по исправци од 27. Јануара 1878. (Српске Новине број 27.) о изменама и допунама у војно-

судском законнику од 8. Априла, 17. Јуна 1876. (Зборник XXIX. страна 471—623.) а на име. §. 2, 4, 6, 12, 13, 14, 21, 42, 64, 68, 69, 76, 81, 85, 120, 121, 124, 125, 138, 155, 160, 202, 206, 245, и 270;

19. Привремени закон од 8. Декембра 1877. (Српске Новине од 1877. број 276.) (Зборник 32. страна 230.) о војној куповини на почек стокe за храну војске, пића за војску и сточне хране за време рата;

20. Решење министарског савета од 12. Декембра 1877., да поред пића улази и куповина соли за војску у закон о куповини на почек;

21. Решење министарског савета о овлашћењу војних власти за узимање војних потраба у ослобођеним пределима од 12. Декембра 1877.;

22. Привремени закон од 24. Декембра 1877. (Српске Новине од 1877. број 284.) (Зборник 32. стр. 243.), да се државне власти управљају по буџету од 187% и у 187 $\frac{1}{2}$ рачун. год. до решења Народне Скупштине, одложене најдаље до 24. Јуна 1878 године;

23. Указ од 28. Декембра 1877., о ратном буџету за Декембар 1877.;

24. Решење Књаза и владе од 2. Јануара 1878., да се сума о ратном буџету од 28 Декембра 1877., на рану одређена, не троши више на то, но да се употреби на обућу и на одело војске;

25. Привремени закон о уређењу ослобођених предела од 3. Јануара 1878. (Српске Новине од 1878. број 7.) (Зборник 32. страна 250.) по

исправци од 11. Јануара 1878. (Српске Новине од 1878 бр. 9.);

26. Привремени закон од 20. Јануара 1878. (Српске Новине од 1878. број 21.) (Зборник 32. страна 277.), којим се наређује, да се данак за прво полгође 1878 године почне купити од 1. Фебруара и сав дајдаље до половине Марта исте године преда државној благајни;

27. Привремени закон од 24. Јануара 1878 (Срп. Нов. од 1878 број 30) (Збор. 32. стр. 279) о продужењу увођења државних прихода за 187^о рачунску год. у дневник код окружних каса до 1. Априла а код главне касе министарсва финансије до 1. Маја 1878;

28. Привремени закон од 28. Јануара 1878 (Срп. Нов. од 1878 бр. 41.) (Збор. 32. стр. 281.), којим се од 12. Новембра 1877 као дана наређења мобилизације војске па до свршетка демобилизације обуставља плаћање путних и подвозних трошкова одређених у закону од 21. Фебруара 1864. (Збор. XVII. стр. 55. и 56.) свима официрима и у опште чиновницима, званичницима и служитељима и војног и грађанског реда, који се одреде на вршење војне дужности;

29. Законска одређења о одличјама за независност и ослобођење од 15. Фебруара 1878 (Срп. Нов. од 1878 год. бр. 52.) (Збор. 32. стр. 285.)

30. Привремени закон од 15. Фебруара 1878 (Збор. 32. стр. 297.) о новом допуном броју официра потпоручика до 83, и о томе, да поцупени официрски чиновници по закону од 1. Децембра 1877 до

педесет, и по овоме до осамдесет и три не могу се поцупавати, ако се који од тих чиновна упразни по престанку ратног стања;

31. Указ од 3 Маја 1878. о ратном буџету за Јануар 1878.;

32. Закон о привременом управном подељењу и снабђењу са властима ослобођених предела, од 14 Маја 1878. (Збор. 32. стр. 308.);

33. Закон од 23. Маја 1878. (Збор. 32. стр. 316.) о замени друге тачке и додатку трећој тачци у члану 6. закона од 14. Маја 1878 о привременом управном подељењу и снабђењу са властима ослобођених предела;

34. Закон од 23. Маја 1878. (Срп. Нов. од 1878 бр. 117.) (Збор. 32. стр. 318) о продужењу ванредног буџета издатог законодавном влашћу за годину 1877;

35. Привремени закон од 27. Маја 1878. (Збор. 32. стр. 321) о додатку у члану 4. и 19. закона о одличјама од 15. Фебруара 1878;

36. Привремени закон од 2. Јуна 1878. (Срп. Нов. од 1878 бр. 124.) (Збор. 32. стр. 328), којим се уводи у важност за овогодишњи саветски и судски одмор закон о одлагању саветског и судског одмора од 14. Јуна 1876. (Збор. XXIX стр. 434);

37. Указ од 12. Јуна 1878. о ратном буџету од 13. Маја 1878. за месеце Фебруар, Март, Април и Мај 1878. и

38. Привремени закон буџета прихода и расхода ослобођених предела за рачунску 1878. годину од 12. Јуна 1878. (Збор. 32. стр. 330).

Члан III.

Закони у претходном члану II. одобрени, који се при коначном закључењу мира не могу због прелазног стања указом прогласити да су престали, остају у важности и после рока у њима самима означенога, но само за време прелазнога стања т. ј. док међународна или српско-турска комисија обележи нову границу, а најдале за два месеца од дана књажевске прокламације о коначном закључењу мира, после кога рока престају важити по самом овом закону.

Члан IV.

Но закони означени у члану II. и то:

1. У тачци 15. привремени закон о овлашћењу министра војног, да може предложити Књазу ради наименовања допуњујући број официра потпоручика до 50. од 1. Децембра 1877. (Збор. 32. стр. 164);

2. У тачци 25. привремени закон о уређењу ослобођених предела од 3. Јануара 1878. (Збор. 32. стр. 250);

3. У тачци 29. закон о одличјама за независност и ослобођење од 15. Фебруара 1878. (Збор. 32. стр. 285);

4. У тачци 30. привремени закон од 15. Фебруара 1878. (Збор. 32. стр. 297) о новом допунском броју официра потпоручика до 83;

5. У тачци 32. закон о привременом управном подељењу и снабдењу са властима ослобођених предела од 14. Маја 1878. (Зборник 32. стр. 308);

6. У тачки 33. закон од 23. Маја 1878. (Збор. 32. стр. 316), о замени друге тачке и додатку трећој тачци у члану 6. закона од 14. Маја 1878. о

привременом управном подељењу и снабдењу са властима ослобођених предела:

7. У тачци 35. привремени закон од 27. Маја 1878. (Збор. 32. стр. 321), о додатку у члану 4. и 19. закона о одличјама од 15. Фебруара 1878. године; и

8. У тачци 38. привремени закон буџета прихода и расхода ослобођених предела за рачунску 1878. год. од 12. Јуна 1878. (Збор. 32. стр. 330);

Важиће све дотле, докле се законодавом влашћу другаче не определи.

Препоручујемо Нашем Министарском Савету да овај закон обнародује, и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо, да по њему поступају а свима и свакоме да му се покоравају.

5. Јула 1878 год.

У Крагујевцу

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата
министар правде*

Јеврем Грујић с. р.

Заступник

*Председника министарског савета,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Заступник
министра иностраних дела,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и црквених дела

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Заступник министра грађевина
Министар финансије,*

В. Јовановић с. р.

Министар војна,

артиљеријски пуковник,

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО :

ЗАКОН О БУЏЕТУ

ДРЖАВНИХ РАСХОДА И ПРИХОДА ЗА РАЧУНСКУ 1878. ГОДИНУ.

Члан 1.

Предрачун државних расхода и прихода, који се овоме закону под А и Б прилаже, утврђује се : у расходима на 38,627.751 грош, 23 паре пореске,

у приходима на 38,800.338 гроша пореских.

Члан 2.

Овлашћује се министар финансије, да по главном буџету расхода под А и посебним (специјалним) буџетима, који се прилажу под 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9, а придржавајући се законих наређења измири у течају рачунске 1878 године државне издатке, који су у члану 1. овог закона у целини означени.

Члан 3.

За измирење ових издатака стављају се министру финансије на расположеај за 1878. рачунску годину државни приходи који су посебно изложени у главном буџету под Б, а укупно означени у члану 1. овог закона.

Члан 4.

Вишак прихода над расходима, који по приложеном буџету износи 172.586 гроша 17 пара пореских, употребиће се на увећање готовине државне благајне.

Члан 5.

Буџет овај важи од 1. Новембра 1877. год.

Члан 6.

Но како је највишим решењем од 27. Октобра 1877. године било наређено, да се државне власти и у 1878. рач. години управљају по државном буџету од 1877. рач. године, и то докле се Народна Скупштина не сазове и нов буџет не реши, а најдаље до краја календарске 1877. године, и како је, даље, највишим решењем од 24. Децембра 1877. године било наређено, да се државне власти и даље у 1878. рач. години имају управљати по државном буџету, који је законодавна власт за 1877. годину одобрила, све докле не би решила о државном буџету Народна Скупштина, која је одложена најдаље до 24. Јуна 1878. године; главна контрола признаће у расходу све оне издатке, који су одобрени

били у буџету 1877. год., а овим су буџетом смањени или са свим изостављени, и то до дана кад Књаз овај закон потврди.

Преноручујемо Нашем министру финансије, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

6. Јула 1878. год.
у Крагујевцу.

(М. П.)

*Видно и ставио државни печат,
чувар државног печата
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Заступник
Председника министарског савета
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Заступник
Министра иностраних дела,
министар правде*

Јеврем Грујић с. р.

*Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.*

Министар просвете и црквених дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Заступник министра грађевина,
министар финансије*

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

Државних расхода и прихода за рачунску 1878. годину, т. ј.

А. Главни буџет расхода.

Прилог закону од 6. Јула 1878. год. о буџету

ВРЛО	НАШТА?	ОСОБЕНО		СВЕТА	
		П О Р Т У Г А Л С К И Х			
		ГРОША	ПР.	ГРОША	ПР.
I.	Општи расходи:				
	1. цивилни злата Књазу	1,200.000			
	2. народна скупштина	200.000			
	3. државни савет	404.000			
	4. додатак председнику мин. савета	12.000			
	5. на пензионирање саветника, министара и посланика као и на министре и посланике на расположењу владе	40.000			
	6. на пензионирање чиновника свију струка	45.000			
	7. на пензионирање професора: Емилијана Јосимовића, Борџа Малегића, Димитрија Тодоровића и Ваздимира Вујића, који су законом прописано време дивно одслужили и који су због старости неспособни за дељу службу	57.000			
	8. на авановање чиновника по класама и на периодично повећање плате професора и телеграриста	45.000			
	9. кредит на непредвиђене редовне потребе	200.000			
	10. кредит на изванредне потребе	850.000			
	11. пензије и издржавање	1,002.213	31		
	12. секретар књажевог дома . . . . . (Ово се звање дели на четири класе и то: I. са 16.800; II. са 14.400 III. са 2.000, и IV. са 9.600 тр. годишње).	14.400			
	13. на звање управитеља Књажевог двора	9.600		4.079.813	31
II.	Стручни расходи:				
	1. министарство правде и главни конгреш	3,641.230			
	2. " просвете и кривичних дела	4,418.521	26		
	3. " авостраних дела	728.996			
	4. " унутрашњ. дела	6,907.720	26		
	5. " финансије	1,933.892			
	6. " војне	15.725.516			
	7. " грађевине	1,191.361	20	34.547.937	32
				38.627.751	28
	За издржавање принања која се овде вишка прихода у			172.586	17
	СВЕГА			38.800.338	—

ЗА ВРЕМЕ ОД 1. НОВЕМБРА 1877. ДО 1. НОВЕМБРА 1878. ГОДИНЕ.

Б. Главни буџет прихода.

Државних расхода и прихода за рач. 1878. год.

ВРЛО	ОД КУДА?	ОСОБЕНО		СВЕТА	
		П О Р Т У Г А Л С К И Х			
		ГРОША	ПР.	ГРОША	ПР.
I.	Непосредни данци:				
	1. данак грађански	18,800.000			
	2. данак беџарски	66.000			
	3. арач од сиптауђах се цигана	5.000		18.871.000	
II.	Посредни данци:				
	1. ђумручна с узгредним таксама	5,400.000			
	2. трошарина	1,250.000			
	3. регалии данак на со	750.000			
	4. регалии данак на дувачи	550.000			
	5. регалии данак на рудокопње	14.000		7.964.000	
III.	Таксе:				
	1. судске	400.000			
	2. канцеларијски приход	200.000			
	3. добошарина	40.000			
	4. шумарина	20.000		660.000	
IV.	Привреда правитељства:				
	1. приход од правитељствених добара	550.000			
	2. интерес на новце	33.200			
	3. приход државне штампарије	400.000			
	4. " економије тончадерске и државне ергеле	35.000			
	5. " пошта	350.000			
	6. " телеграфа	500.000			
	7. " управе фондова и окруж. штељовница	530.000		2.298.200	
V.	Приход школског фонда на просветне дела				1,500.000
VI.	Разни случајни приходи:				
	1. наслеђа	10.000			
	2. мангуи	40.000			
	3. казни	100.000			
	4. непредвиђени извори	4,350.000		4,500.000	
	За подмирење расхода доди је се овде од вишка прихода ослобођених предела				35.893.200
					2.907.188
	СВЕГА				38.800.388

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих и несталих војника.

ГЛАВА ПРВА

Права на потпору.

Чл. 1.

Ко је инвалид.

Војници, народње и стајаће војске, који су услед добијених рана или иначе, вршећи у рату војну дужност онеспособили, ако то није било: из лакоумности, радњом ван службе или хотимичним осакћањем, имају као инвалиди права на потпору од државе.

Право, које би имао инвалид, припада члановима његове породице после његове смрти; то исто има и породица војника у рату погинулих или од рана умрлих или несталих (свеза са чл. 3. овог за-

кона), и то у сва три случаја, ако је породица сиромашна, а тај је војник био њен једини ранитељ.

Погинулима у рату равњају се и они, који су у рату нестали, а зна се поуздано, да нису побегли, и то, ако се за годину дана после рата не сазна да су живи.

Осим тога државну потпору има ће и породице оних, који су принадали сталномо кадру (нижи чиновници и редови стајаће војске) на би умрли носећи ратне терете за време рата или ратнога спремања (мобилизације) а од службеног напрезања.

И у овом случају даваће се та потпора породици само оскудних војника и према заслуги оних.

Чл. 2.

Каквих има инвалида.

Инвалиди су или потпуни инвалиди или полуинвалиди.

Потпуни су инвалиди они, који су изгубили руку или ногу, који су у оба ока ослепили, или који су постали телесно или душевно неспособни за сваку привреду.

А као полуинвалиди сматрају се они, који су услед рата или ратних терета постали привремено или за свагда неспособни толико да нису у стању привређивати себи ужитак, као кад би били здрави.

Чл. 3.

Породица инвалида.

Право ове потпоре прелази после смрти инвалида или у рату погинулог, несталог или умрлог вој-

ника на његову удовицу рођену децу, родитеље, нејаку браћу и сестре ако је овима, као оскуднима, инвалид био једини хранитељ; а ако им није био хранитељ, онда само на удовицу и децу.

Чл. 4.

Трајање подпоре.

Ова подпора траје:

- а. за подпуне инвалиде до смрти.
- б. за полу-инвалиде до оздрављења или ако не оздраве до смрти.
- в. за удовице до преудаје или смрти.
- г. за мушку децу или браћу до 16 година закључно, а за женску децу или сестре до навршетка 21. године, ако се раније не удаду, а код обојих, ако су неспособна за рад, докле траје та неспособност, и
- д. за родитеље до смрти.

Чл. 5.

Губитак подпоре.

Инвалид губи право на ову подпору, ако буде осуђен на заточење или робију, на затвор дужи од годину дана, а са деградацијом или лишењем грађанске части.

У случају поврата губи ту подпору, ако буде осуђен на затвор дужи од 6 месеци. Исто тако инвалид губи право на ту подпору, ако се без одобрења надлежне власти одсели у страну земљу.

Са његовим губитком те подпоре и његова породица губи право на исту.

Осим тога чланови породице, који имају право на подпору по смрти инвалида, погинулог или несталог војника, губе тако право, ако би били осуђени на: робију заточење или затвор дужи од године; а у случају поврата дужи од три месеца; не удовица и друга женска чељад губе то право и онда, ако би се одале скитњи или неморалном владању.

Чл. 6.

Женидба инвалида.

Ако се инвалид као такав ожени, онда његова удовица као и са њом рођена деца, немају, после његове смрти, права на подпору овим законом установљену.

Чл. 7.

Политичка права инвалида.

Подпора из инвалидског фонда не лишава инвалида његових политичких права.

Чл. 8.

Страница.

Добровољци и устани уређених чета (били наши или страни поданици), који би у рату за Србију, постали инвалиди у смислу чл. 2. овог закона, добијаће подпору као и остали војници, но њихова породица нема права на ово, после њихове смрти.

ГЛАВА ДРУГА

О количини подпоре.

Чл. 9.

Количина подпоре.

Редовима и нижим чиновима народње и стајаће војске, као и старешинама народње војске, даваће се подпора по следећем размеру :

а., подпуни инвалид : ако је редов, каплар, десетник или двајестник добијаће годишње до 288 динара, ако је поднаредник или водник, добијаће до 360, ако је наредник, четовођа, или батаљони ађутант до 432, а ако је батаљони, батеријски или ескадроне командир, добијаће годишње 540 динара подпоре.

Лекареко, свештеничко и у опште административно особље, које не долази у ред чиновника, уживаће подпору сходно овим одређењима и према рангу свога звања.

Нижим чиновима подпуних инвалида стајаће војске, који су служили у овој десет година, увећаће се подпора са још једном четвртином главне суме ; а ако су прешли петнајест година, увећаће се подпора са половином главне — основне — суме, колику би према положају имали, кад би се налазили испод десет година службе :

б., полу-инвалиди добијаће половину ове суме, коју добијају подпуни инвалиди према својем положају означеном предходећом тачком :

в., чланови породице, по смрти инвалида, ако

према смислу чл. 3. и чл. 4. имају право подпоре, делиће ону цифру подпоре, коју је инвалид за живота уживао ;

г., чланови породице оних војника, који су погинули, у рату нестали или услед добијених рана умрли, добијаће подпору одређену тачком в, овог члана, т. ј. онолику колика би принадала подпуном инвалиду. Но укупни издатак из фонда инвалидског не сме прећи суму, којом овај фонд може располагати према приходу у члановима 31. до 33.

Чл. 10.

Подпора официрима и њиховим породицама.

Официрима (дјејствителним или контрактуалним) лицима са официрским одличјама, свештеницима и оним војницима, који су грађански чиновници, ако се у рату осакате и постану неспособни за службу, даваће се док су живи из државне касе њихова подпуна детадашња плата.

А по смрти погинулих, несталих, умрлих, или осакатених официра и осталих горесиоменутих лица (чл. 1. и 2.) њихова породица добијаће подпоре из инвалидског фонда до 480 динара, ако има права на пензију из општег фонда удовичког ; а ако то нема онда до 600 динара годишње.

По подпору у овом члану казану, добијаће оне породице, које, према члану 15. овог закона, докажу, да су сиромашног стања. А почасни официри имају права на подпору као и батаљони, батеријски или ескадрони командари по члану 9. овог закона.

Чл. 11.

Деоба подноре на чланове породице.

Поднору према горњим одређењима, добијаће чланови породице укупно, докле буду заједно живили, а у случају деобе, поделиће им је инвалидски суд тако, да, са обзиром на доходак од имања и пензију из удовичког фонда, обе стране добију по могућству равномерно иначе пристојно уживање. Но у том случају никакав део пензије из удовичког фонда, суд неће моћи досуђивати оној страни, којој то не припада по закону о пензији удовица и сирочади, већ ће само, узимајући у вид, да једна страна то има, другој досуђивати већи део подноре из инвалидскога фонда.

Чл. 12.

Употреба инвалида у службама државних.

Полу-инвалиди и нижи чиновници, који су служили десет година у стајаћој војсци, имају првенствено право на послужитељска места при државним надлежностима као и на она звања, на која би се по својој способности могли употребити у грађанској државној служби.

Но такав полу-инвалид, док на том месту има осигуран ужитак, неће уживати поднору из фонда инвалидскога. Међу тим на случај његове смрти, његова породица због тога не губи право на поднору, ако би јој то право иначе припадало по овоме закону.

Државне власти стараће се, да са употребом ових инвалида подиомажу растење фонда инвалидскога.

Чл. 13.

Опшњање инвалида и расипање подноре.

Ако се инвалид ода пићу и расипању, на поднору не употребљује на чланове своје породице, онда ће се једна или две трећине (према броју чланова) његове подноре давати одређеном стараоцу на целу издржавања породице.

ГЛАВА ТРЕЋА

О прибирању података за право на поднору.

Чл. 14.

Пријава инвалида за поднору.

Да се ко год призна за инвалида и добије право на поднору, мора се јавити својој надлежној војној команди, где ће се у присуству команданта лекарски прегледати и по члану 2. овог закона утврдити (констатовати) његово стање здравља, и дал' је и колико за рад неспособан.

За овим је дужан инвалид поднети:

а., званично уверење свога надлежног команданта, у којим је приликама, ратним или службеним, постао неспособан, и у којој је болници или иначе лечен.

б., ако је жењен, извод из протокола венчања, и о сваком члану, који има право на посмртну поднору, уверење из протокола крштених.

в., уверење од месне управне власти, да су живи сви чланови породице и ако има родитеља, браћу

или сестре, да заиста немају другог начина издржавања, већ да их је инвалид издржавао.

Који би при овоме власт преварио, или би ово било нехатно или у знању, па би се због тога коме подпора не праведно дава, па доцније то открило, онда је дужан инвалидском фонду накнадити цео издатак најире издавалац уверења, а ако овај неби имао, онда управни орган до кога је кривица или нехат.

Ако инвалид не би могао ово сам прибавити, војна власт да је сама дужна то набавити, чим се њој за то пријави и захте.

Чл. 15.

Пријава породице за подпору.

Да би се одредила подпора породичним члановима, они су дужни поднети:

а., Уверење од команданта, где је у којим ратним приликама погинуло, нестало или умрло лице, од којег они своје право на подпору доводе, и то подкрепити, ако је могуће, и са лекарским податцима.

б., Све оно што се налаже тачкама б. и в. у предходећем члану; и

в., Полицијском влашћу потврђено уверење два имућна грађанина, да је породица сиротна и да заслужује подпору.

У том уверењу мора се навести: шта та породица има од покретног и непокретног имања и колико оно вреди.

И за случаје у овоме члану споменуте вреди предпоследњи и последњи став предходећег члана.

Чл. 16.

Безлатност уверења.

У ком месту живи лице, које прима подпору, месна управна власт сваког месеца даваће примаоцу подпоре, бесплатно уверење о животу чланова рад пријема одређене подпоре.

Исто тако уверења, која се траже по чл. 14 и 15 овога закона, даваће се бесплатно; као и што се у опште неће никаква такса при овим тражбинама и расправама наплаћивати.

Чл. 17.

Уштеда потпоре.

На случај, ако је коме члану породице ужитак са друге стране обезбрижен, онда ће се на захтев старатељског судије, сума која ономе припада, уносити у управу фондова ради руковања у корист истог лица. Нарочито сирам женске деце ваља овако старање водити, како би се у своје време пристојно удомити могла.

Чл. 18.

Инвалидски одсек.

У војном министарству установљава се одсек за старање о издржавању инвалида; он ће водити списак, у ком ће бити уписан сваки инвалид, коме се има подпора одредити и издавати, као и сваки погинули, нестали или умрли у рату, са бројем њихових чланова, о којима се старање од државе по овом закону води.

Поред имена у списку ће се забележити оцена лекарска о осакаћењу или неспособности инвалида, у рату погинулог, несталог или од добивених рана умрлог војника; за тим ће се записати име жене, име и године деце, браће и сестара, ако овима исто право припада, као и име и године родитеља. Најпосле записаће се где је и у каквим приликама инвалид рањен, или хранитељ погинуо, од добивених рана умро, кад га је и којом приликом нестало, и при каквом је роду оружја служио.

Све ово извешће се и словима записати из оних података, који се траже чланом 14 и 15 овог закона. Но где нема крштених писама, године ће се оценити по другим доказима, или по увиђавности судској, и према уверењу општинском потврђеном дотичном управном влашћу. Тако ће се исто оценити и време и о венчању ако неби било црквених доказа.

Што се тиче оних подака о сазнању, где је који рањен, нестало или погинуо, у оскудици званичних извешћа, признаваће се изкази војника или старешине овог одељења, из ког је осакаћени, погинули или нестали војник, којима је такав догађај најпре познат.

ГЛАВА ЧЕТВРТА

О решавању и одређењу потпоре.

Чл. 19.

Инвалидски суд.

За решавање о правима и губитцима потпоре по овом закону, установљава се „инвалидски суд“ при војном министарству.

Овај суд има ће пет судија, пет заменика и једног деловођу. Све ове поставља Њаз указом сваке године у месецу Јануару, а на предлог министра војног.

Од тих судија мора бити: један члан државног савета, један члан касационог суда, један лекар, један официр и једно рачунско лице. Ово важи и за заменике.

Председавајући судија биће најстарији по чину или звању.

За пуноважност седнице нужни су пет чланова.

Деловођа мора бити правник.

Чл. 20.

Подношај докумената.

У свима овим тражбинама, сваки који је предходно лекарски прегледан и за инвалида нађен (види чл. 14) дужан је поднети потпуне податке својој управној (полицијској) власти, која ће оценити потпуност и тачност докумената и потврдити их, па их онда спровести дотичној окружној команди, која ће се такође предходно уверавати о тачности и подпуности докумената, и ако нису као што треба по закону, упутити решењем дотично лице шта још ваља да уради; или у случају немогућности сама наредити шта треба (чл. 14 и 15); а кад буде све уредно, спровешће молбу са прилозима министру војном, а овај опет предаваће је инвалидском суду на решење.

Чл. 21.

Суђење.

Инвалидски суд оцењује све податке при тражибинама, по одређењима овога закона и решењем изриче: кога војника ставља у подпуно или полуинвалидско стање, којим лицима даје право на потпору из овог фонда; колико и од кад потражиоцу припада та потпора; која лица и зашто лишава потпоре и најпосле како је дели, кад их има више.

Потпору ће суд одређивати од дана прве пријаве дотичној команди.

Чл. 22.

Извршност решења.

Решење инвалидског суда одма је извршно. Оно се доставља у препису потражиоцу потпоре или његовом заступнику.

Чл. 23.

Извршење решења.

Извршна решења подноси инвалидски суд, по званичној дужности, преко министра војног министру финансије на извршење, и овај отвара нужне кредитне код надлежних управних власти ради бржег издавања потпоре дотичном лицу.

Извршујуће власти дужне су водити рачун о престанку потпоре, и кад тај случај наступи, исписати је на основу података о престанку потпоре, извешћујући о томе, у своје време, министра финансије и министра војног.

Чл. 24.

повторно суђење.

Кад инвалидски суд не досуди потражиоцу тражену потпору, овај има права поднети нове доказе, и тражити ново суђење, у течају једне године, рачунајући од дана, када је примио прво решење инвалидског суда.

После другог решења инвалидског суда, не може се тражити повторно суђење.

ГЛАВА ПЕТА

Инвалидски дом.

Чл. 25.

Инвалидски дом.

За потпуно инвалиде установљава се „инвалидски дом.“

Такови инвалиди, који немају породице да се о њима стара, или које породица неће да негује, имају права да се приме у инвалидски дом. Ту ће они добити: стан, пристојно продовољствено издржање, одело, осветљење и лекове. Све ово накнађаће се држави из потпоре дотичног лица, и ако што преостаје, дава ће му се у готовом новцу, а ако недостаје домириваће се из инвалидског фонда.

Чланови породице, који би по годинама или иначе били способни да негују подпуног инвалида, па не би то чинили, губе право на посмртну потпору, па ступио или неступио инвалид у инвалидски дом.

ГЛАВА ШЕСТА

О потпори војних инвалида у миру поставших.

Чл. 26.

Инвалиди из мирног доба.

Официри и војници народње и стајаће војске, који би при војним упражнењима у маневрама или иначе вршећи војну службу осакатили, погинули или услед службеног напрезања умрли (види први одељак чл. 2 овог закона) имају оно исто право на потпору, као да би то са њима било у рату.

То њихово право простире се и на њихову породицу по одређењима овога закона.

Исто тако и војни раденици, који би се, радећи при војним заводима на запаљивим и опасним стварима или машинама, осакатили (види први одељак чл. 2 овог закона), имаће за живота потпору као војници најнижега реда, по овом закону.

Но породица таких раденика неће имати право на ову потпору.

Чл. 27.

Нижн чинови стајаће војске.

Нижн чинови сталног кадра, који су давали и дају улог по одређењима овог закона (види чл. 32.) ако би постали неспособни због порушеног здравља дугвременом службом, могу се судом признати за потпуне или полуинвалиде.

Њима ће суд инвалидски, у том случају, одређивати потпору по тачкама а., (први и последњи одељак) и б., члана 9. овог закона.

Но породица оваквих инвалида нема права на потпору, по смрти њиховој.

Члан 28.

Закон нема повратне силе.

Прикупљање података и решавање о потпори оваквих инвалида из мирног доба, вршиће се по прописима овог закона од сада; а за оне о којима је то расправљено пре овог закона, остаје како је наређено.

ГЛАВА СЕДМА

О изворима за потпору.

Члан 29.

Установа Ђвџа Михаила.

За основу ове потпоре, узима се „Фонд за војне инвалиде“, који је установио блаженопокојни Ђвџа Михаило 1863 год.

Члан 30.

Извори овог фонда.

У приходе инвалидског фонда улазе добровољни прилози, новац добијен од новчаних дисциплинарних казни, новац добијен од продате фурде, мекиња, очињака, љубрета, пањева, угљена, пепела, хране, пића и разних остатака при преради војних материјала или употребљених предмета, који су непотребни, или нису за војну употребу, даље уштеде новчаног продоволства војничког, продаје понаше,

траве, приходи винограда, завештања, интереси на капитал и приход војне музике.

Далје:

Чл. 31.

Продужење извора.

У фонд овај улагаће свака пореска глава уз годишњу порезу, с главе на главу по пола динара.

Чл. 32.

Улог војника и официра.

Војници који уживају плату, улагаће у овај фонд, по 10 пара динарских, а официри по 20 пара динарских месечно.

Чл. 33.

Спајање досадашњег инвалидског фонда.

Капитал досадашњег инвалидског фонда за стајаћу војску, спаја се са овим фондом.

ГЛАВА ОСМА

Премазно наређење.

Чл. 34.

Досадашњи инвалиди.

Војници стајаће војске који су по досадашњем закону (осим случаја у глави шестој овог закона), добили потпору, уживаће је у истој количини и у будуће из овог општег фонда.

А народни војници и друга лица, којима је Министар војни из истог фонда пре овога закона одредио

потпору уживаће исту доде, док се њихово право и тражбина не расправи по овом закону. У тој цели они су дужни, тражбину своју надлежним путем, представити инвалидском суду за годину дана од кад овај закон почне важити. И ако то у том року не учине, губе право на већу потпору, ако би им по овоме закону већа припадала.

Чл. 35.

Рок за пријаву.

Исто тако и досадашњи инвалиди или породице умрлих, погинулих или несталих војника (Чл. 1. 2. и 3. овог закона) дужни су са својом тражином обратити се по одређењима овога закона за годину дана, а у случају предвиђеном 3. ставом члана првог у овом закону за две године, од кад овај закон у живот ступи.

Ово исто важи и за будуће инвалиде и породице погинулих, од рана умрлих или несталих војника и официра, само што ће се рок за пријаву тада рачунати од случаја, на основу ког се тражи потпора.

Ко се после овога рока јави, застаревачу му право, које би му иначе по овоме закону припадало.

Закључак.

Чл. 36.

Ближа одређења о вршењу овога закона издаће Министар војни.

Чл. 37.

Овај закон ступа у живот од дана, кад га Књаз потпише.

Њиме се укида закон о установљењу фонда ин-
валидског од 10. Новембра 1863. г. (Збор. XVI.
стр. 108.); глава 5. о устројству војске од 20.
Марта 1874. која говори о осигурању ужитка за
војнике нижег реда; а исто тако и § § 51. 52. и
53. главе 4. истог устројства.

Препоручујемо Нашем министру војном, да овај
закон обнародује, а свима нашим министрима, у ко-
лико се кога тиче, да се о извршењу његовом старају;
властима пак заповедамо, да по њему поступају, а
свима и свакоме да му се покоравају.

8. Јула 1878. год.

У Крагујевцу.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Заступник
Председника министарског савета,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Заступник
Министра иностраних дела,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Министар унутрашњих дела,
Министар просвете и црквених дела,*

Рад. Милојковић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Заступник министра грађевина,
Министар финансије,*

В. Јовановић с. р.

*Министар војна,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божејој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НА-
РОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ
И ПОТВРЂУЈЕМО:

Тачка четврта члана 35. у закону о метарским
мерама од 1. Децембра 1873. год. (Збор. XXVI.
страна 17—36) и законско наређење о продужењу
рока за извршење те тачке од 16. Октобра 1875.
године (Збор. XXVIII. страна 31—32) замењује
се овако:

„Но влада је дужна да се новим метарским ме-
рама отпочне служити по свима својим надлежател-
ствима од 1. Новембра 1879. године, а докле да се
спреми све што је за извршење истог закона по-
ребно.“

Препоручујемо Нашем министру финансије да
овај закон обнародује и о извршењу се његовом
стара; властима пак заповедамо, да по њему посту-
пају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

9. Јула 1878. године.

у Крагујевцу,

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Министар финансије,
В. Јовановић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЕЊАЗ СРПСКИ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО :

ЗАКОН

О ванредним државним расходима и приходима за рачунску 1878 годину.

Члан 1.

Предрачун ванредних државних расхода и прихода, који се овоме закону прилаже, утврђује се, у расходима на 18,688.278 гроша 5 пара пор. у приходима на 18,835.196 гроша 38 пара пор.

Члан 2.

Српски народни зајам, који је расписан на основу законодавне одлуке од 19. Јануара 1876, у колико још није измирен, прикупиће се по *закону за измирење српског народног зајма* од 23 Јула 1877. (Збор. 31. стр. 42—44.) најдаље до 1. Новембра 1878., па ће се употребити на измирење ванредних расхода означених у члану 1. овог закона.

Члан 3.

Министар финансије овлашћује се, да вредност српског народног зајма, која је законодавном одлуком од 19. Јануара 1876 утврђена на дванајест милиона (12,000,000) динара, увећа у колико је број пореских глава сада већи него што је пре био а то у 2,880.000 динара, или 6,840.000 пореских гроша, па да се и ово употреби на измирење ванредних расхода који су означени у члану 1. овог закона.

Овај приновак српског народног зајма разрезаће се на приновљене пореске главе по имућности и прикупити до 1. Јануара 1879. по *правилима о српско-народном зајму од 10. Маја 1876.* ЗБр. 2. (Збор. XXIX стр. 328—336), и њиховим изменама и допунама од 30 Августа 1876. ЗБр. 1564 (Збор. XXIX. стр. 666), и по *закону за измирење српско народног зајма* од 23 Јула 1877 (Збор. 31 страна 42—44), у колико се наређења овог закона на овај део народног зајма применити могу.

Члан 4.

На основу члана 19 *закона о трошарини на иви* од 19 Јула 1877 (Збор. 31 стр. 28—33) употребиће се и приход од ове трошарине на измирење ванредних државних расхода који су у члану 1. овог закона изложени

Члан 5.

Вишак ванредних државних прихода над ванредним државним расходима, који по приложеном

предрачуна износи 146.918 гроша 33 паре пореске,
службиће на увећање готовине државне благајне.

Члан 6.

Овај закон важи од дана кад га Књаз потпише
на све докле се наређења његова потпуно не изврше.

Препоручујемо Нашем министру финансије, да
овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара;
властима пак заповедамо, да по њему поступају, а
свима и свакоме да му се покорвају.

10. Јула 1878. год.

у Крагујевцу.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

Заступник

*Председника министарског савета,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

Заступник

*Министра иностраних дела,
министар правде*

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и црквених дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Заступник министра грађевина,
министар финансије,*

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

БУЏЕТ ЗА 1878.

А. Ванредних расхода

Прилог закону од 10. Јула 1878 год. о ванредним

број	НАШТА?	ОСОВЕНО		СВЕГА	
		ПОРЕСКИХ			
		ГРОША	ГР.	ГРОША	ГР.
	I. Српски народни зајам, расписани на основу закона од 19 Јануара 1876. год. у 12,000.000 динара.				
1.	Камата на примљену суму зајма за прву годину, а за време од 1. Јула 1876 до 1. Јула 1877 године на 2,918,815 ⁹² динара, по 8%, свега, 231.170 динара =	549.028	130		
2.	Камата на овај зајам за другу годину, то јест од 1. Јула 1877 до 1. Јула 1878 године, 233.505 ²⁵ динара или	554.575			
3.	Камата на суму народног зајма, примљену на основу закона од 23. Јула 1877. г. о замрзнутом зајму од 1876. г., која износи 2,469.390 ³³ динара и за време од 1. Јула 1877 до 1. Јула 1878. год. свега 191.624 ⁷⁰ динара = ...	455.108	26	1,558.712	16
	II. Добровољни зајам примљени на основу члана 5. законске одлуке од 19 Јануара 1876. год.				
4.	Камата на добровољни зајам за прву годину, на разне суме и са разним интересом, по до 1. Јула 1877. год. 58.525 дин.	138.996	35		
5.	Камата на овај зајам за време од 1. Јула 1877. до 1. Јула 1878. год. на разне суме и са разним интересом, 60.000 динара =	142.500			
6.	Поправај добровољног зајма. Овога зајма примљено је свега 1,583.222 ⁶⁰ динара; од те суме враћено је поверљива 78.415 ¹⁰ динара; прешло у расписани зајам 197.804 динара; пошло на поверљива 1308 динара, свега 277.527 ¹⁰ динара, а остало још са и без интереса 1,305.695 ⁵⁰ дин; од које суме треба платити што је протекло рок 737.000 дин. =	1,750.875		2,081.871	35
	III. Зајам у Русији учињени на основу законских одлука од 13. Октобра 1875. и 19. Јануара 1876. године у 2,130.000 империалних рубаља				
7.	Камата на овај зајам за прву годину, од 1. Новембра 1876. до 1. Новембра 1877. год., 127.800 рубаља, или рачунајући 1 рубљу по фор. 1 ²¹ = а. п. о. 154.638 адунат пс, по фор. 5 ⁶⁰ = 27.613 д. д. и 26 гр. фор. или	773.190			
8.	Отплата 2%, за прву годину, од 1. Новембра 1876. до 1. Новембра 1877. год. 42.600 рубаља, или по горњем курсу = фор. 51.546, = 9.204 д. д. и 18. гр. фор. или	257.730		1,031.920	
	За пренос			4,622.504	11

РАЧ. ГОДИНУ

Б. ванредних прихода.

државним расходима и приходима за рач. 1878 год.

број	НАШТА?	ОСОВЕНО		СВЕГА	
		ПОРЕСКИХ			
		ГРОША	ГР.	ГРОША	ГР.
1.	Остатак неизкупљеног народног зајма расписаног по законској одлуци од 19. Јануара 1876. и закону од 23. Јула 1877. год. Овај остатак износи 4,990.609 динара и 67 п. динарских = ...			11,852.696	38
2.	Приносак српског народног зајма, који се има расписати на основу члана 2-ог закона о овоме буџету и који ће изнети 2,880.000 динара = ...			6,840.000	
3.	Трошарина на вино			142.500	
	За пренос			18,835.196	38

БУЏЕТ ЗА 1878

А. Ванредних расхода

Прилог закону од 10 Јула 1878. год. о ванредним

ПРОЈ	ОД КУДА!	ОСОБЕНО		СВЕГА	
		П О Р Е С К И Н Х			
		ГРОША	ПР.	ГРОША	ПР.
	Пренесено			4,622,504	11
9.	Камата од 1. Новембра 1877. до 1. Новембра 1878. године на 2,087,400 рубаља свега 125,244 руб. = з. 151,545-24 = 27,061 дук. дес. 18 гр. и 8 пара пореских, ван	757,726	8		
10.	Одплата за другу годину, од 1. Новембра 1877. до 1. Новембра 1878. године, свега 45,156 рубаља = фор. 54,638-76 = 9,756 дук. дес. 25 гроша и 32 пара пореске	273,193	32	1,030,920	
11.	Повраћај утврђених депозита. На основу члана 5. законодавне одлуке од 19 Јануара 1878. год., употребљено је депозита свега 7,743,322 гроша и 24 п. пореске. Од ове суме враћено је 553,617 гр. 25 пара, а остаје још 7,189,704 гроша 39 пара, од које суме има да се врати у овој год.			9,212,939	30
12.	Займ браће Крениновића. На основу највишег решења од 1. Марта 1877. г. примљено је овога зајма 560,000 гроша. пор. Од ове суме а на терет вредата одобреног ванредним буџетом од 1877. год. враћено је 230,000 гр. а остало још да се врати 230,000 гроша, која сума са каматом до 1. Новембра 1878. г. износи			309,244	15
13.	Неплата набавка са стране за ратне потребе, које су одобрене највишим решењем од 16. Јула 1877. године. На ово име, а на терет ове суме од 10,000,000 гроша пор. која је одобрена ванредним буџетом од 1877. год. издато је 6,199,094 гр. 25 п., а по рачуну министра војног треба још			5,040,000	
14.	Повраћај зајма ратним страдалицима, колико је ванредним буџетом од 1877. год. одобрено а неплато			462,469	20
15.	Неплата реквизиција ратним страдалицима, колико је ванредним буџетом од 1877. год. одобрено, а неплато			1,900,000	
16.	Неплата набавка у земљи од 1876. год. које су одобрене највишим решењем од 16. Јула 1877. год. и које по рачуну министра војног износе			2,111,200	
	За изравнање додаје се измак при-мања у			18,088,278	5
				146,918	33
	Свега			18,835,196	38

РАЧ. ГОДИНУ

Б. Ванредних прихода

државним расходама и приходима за рач. 1878. год.

ПРОЈ	На шта?	ОСОБЕНО		СВЕГА	
		П О Р Е С К И Н Х			
		ГРОША	ПР.	ГРОША	ПР.
	Пренесено	---	---	18,835,196	38
	Свега	---	---	18,835,196	38

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

По милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

Тачка I. закона о накнади стенографа, од 11. Јула 1877. год. (Збор. 31. стр. 20) замењује се овим:

У награду даваће се стенографима по 12. динара дневно, од дана поласка на народну скупштину, па за све време докле народна скупштина радила буде; као и за повратак натраг кућама.

Поред овога, за старање о штампању стенографских бележака у једну књигу, и корегирање ове књиге, даће се шефу стенографа или другоме, коме председништво народне скупштине овај посао повери, по 20 гроша пореских на сваки штампани табак.

Препоручујемо нашем министру финансије да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

11. Јула 1878. год.
у Крагујевцу

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видно и старо државно печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Министар финансије,
В. Јовановић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ОДОБРИЛИ И ОДОБРАВАМО:

ЗАКОН

О КЊИЖАРСКОЈ РАДЊИ

Члан 1.

Управа државне печатње продаје књиге и друге печатње потребе, које су о државном трошку издане, или са стране набављене.

А продаје их за готов новац, или их даје на кредит, под довољним стварним јемством. Државне обвезнице примаће се у кауцију за ово јемство.

Члан 2.

Управа државне печатње даје двадесет од сто у име добити својим књижарима.

Члан 3.

Управа ће отворити књижаре у свима окружним варошима, и иначе где за потребно нађе.

Књижари су дужни на време снабдевати књигама и другим школским потребама све школе свога округа.

Члан 4.

Књижари су дужни чинити наручбине за књиге у најкраћем року, а управа је опет дужна сваку поруку одмах извршити.

Члан 5.

Управа државне печатње дужна је да закључи уговор са свима окружним и осталим књижарима у смислу овога закона.

Члан 6.

Каквих школа има у ком округу, таквих школских књига и осталих потреба мора бити увек у свакој књижари тога округа, и не смеју се ни у којој књижари скупије продавати осим по цени, која је књигама означена или на корицама, или у списку који издаје државна печатња.

Ко противно томе ради, казниће се с тридесет динара у корист школског фонда, а у случају поврата са шесет динара. Ислеђење и изрицање казне у овом случају чини надлежна власт. А државна печатња, коју ће осуђујућа власт известити о осуди при поврату, има право, без суда, да раскине уговор с тим књижаром закључени.

Члан 7.

Управа може, осим случаја поменутог у члану 6., одузети књижарима повластицу на ту радњу:
а, кад се увери, да књижар неуредно врши свој посао;

* б, кад се књижар покаже неуредан у плаћању и преко нарочите опомене за то.

Члан 8.

Књиге, које би се замениле новима или изишле из школске употребе, а затекле би се непродате у књижари, прима управа од књижара натраг по истој цени, ако нису повређене.

Исто тако примаће државна печатња од књижара натраг све своје књиге и печатане потребе, које би у књижари преостале у случајима чланова 6. 7. и 9. овога закона.

Члан 9.

Ако књижар умре или падне под степиште, продаја књига и других школских потреба не може се због тога обуставити, но ће надлежна власт наредити ко ће их продавати док се год код суда не расправи питање о раскидању уговора, ако се уговор иначе не би могао уништити.

Члан 10.

Не плаћа се поштарина на књиге и друге школске потребе које управа шаље књижарима, ни обраћено које би књижар слао управи. Исто тако књижар не ће плаћати поштарину на аманете, ни писма која шаље управи. Осим тога књижар не ће плаћати поштарину на књиге и друге школске потребе, које шаље општинама за школе.

Члан 11.

Закон овај важи од дана кад га Ђњаз потпише, и тада губи силу закон од 12. Октобра 1870. (Збор. XXIII., страна 97.)

Препоручујемо Нашем министру просвете и црквених дела да овај закон обнародује; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковавају.

14. Јула 1878. год.

У Крагујевцу

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

Министар просвете и црквених дела,

А. Васиљевић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВЕРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

„Решење о обустави извршења закона о печатњи од 11 Маја 1876 године (збор. XXIX стр. 339.) остаје у важности до решења идуће редовне скупштине, а најдаље за двадесет и један дан од дана састанка те скупштине.“

Препоручујемо Нашем министру унутрашњих дела, да ово решење обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковавају.

14. Јула 1878 год.

У Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЕЊАВ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ

у закону о устројству општина и општинских власти од 24. Марта 1866. године, и његовим изменама и допунама од 8. Октобра 1875. године.

Чл. 1.

Члану 13. на крају додаје се ово:

„Ако општински суд не сазове општински збор, а требало је по закону то да учини, онда ће непосредно надзорна власт сама сазвати збор и предложити му предмет због кога је сазват.“

Чл. 2.

Прва тачка у првоме одељку члана 14. која гласи: „на општинском збору имају право гласања сви пунолетни чланови општине, који плаћају грађански данак“, замењује се овим:

„На општинском збору имају право гласања сви пунолетни чланови општине, који плаћају најмање потпун грађански данак.“

Чл. 3.

Члану 22. додаје се ово:

„По томе кметове, чланове општинског суда и кметовске помоћнике може уклонити са звања и надзорна власт, кад они немарно или неправилно врше државне послове, или кад их неће никако да врше. По прво претпостављена надзорна државна власт не уклања их сама са звања, него предлаже то вишој надзорној власти с описом случаја, прикупљеним доказима и одбраном туженога, и ова виша власт решава, хоће ли се дотични општински званичник са звања уклонити.“

Предлог за уклањање са звања не ће се чинити за прву погрешку, осим у хитним или важним случајевима, где би била опасност или штета за службу ако би то лице остало и даље у служби, већ у обичним случајевима за прву погрешку казниће се по важности случаја, укором или новчано, по сеоским општинама и варошицама до 24 динара, а по окружним варошима и у Београду до 48 динара, а у корист општинске касе.

Овако исто казниће прво претпостављена надзорна државна власт именоване општинске званичнике за прву погрешку њихову и у вршењу дужности по општинским пословима, или приватних лица, а у последњем случају на тужбу ових.

Против осуде на ове казни има осуђени право жалбе само првој вишој надзорној власти.“

Чл. 4.

Члан 24. замењује се овим:

„Кмет, чланови општинскога суда и кметовски помоћници бирају се на две године.“

Чл. 5.

Члан 28. замењује се овим :

„Сваки, који је за кмета, члана општинског суда, или помоћника кметовског изабран, мора две године служити. Но ако би међу тим и пре истека овог времена наступили узроци, због којих се изабрани по члану 58. не мора примити избора може дати оставку на звање, која се подноси на уважење надзорној власти.“

Чл. 6.

Члану 78. додаје се на крају ово :

„Но ако општински рачунопологачи не поднесу општинске рачуне по закону, онда прва надзорна власт дужна је потражити рачуне, и ако нису склопљени, оставиће им рок од 15 до 30 дана за склапање и поднашање, па ако и у том року не поднесу, склопиће их сама, или наредити да их ко други прегледа и склопи, а у оба случаја о трошку рачунопологача.“

А ако одбор не би хтео примити рачуне, онда ће их примити и прегледати о трошку одборника надзорна власт по што се увери, да их одбор није хтео примити.“

Чл. 7.

Овај закон ступа у живот 1. Новембра ове 1878. године.

Чл. 8.

Кад овај закон ступи у живот губе силу сва противна наређења општинског закона од 24. Марта 1866. године и његових измена и допуна од 8. Октобра 1875. године.

Препоручујемо Нашем министру унутрашњих дела, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покорављају.

14. Јула 1878. год.
у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видео и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НА-
ГОДНА СКУПШТИНА ГЕНЕРАЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ
И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

о допуњеној помоћи за ратне страдалце.

Чл. 1.

У допуну помоћи за ратне страдалце, одређује се једанпут за свагда прирез који ће износити по један динар на пореску главу.

Чл. 2.

Прирез овај разрезаће се по саразмери редовног пореза и онако као што се и овај разрезаје; а по-купиће се сав у један мах.

Но на појединца не може се разрезати на име овог приреза више него до половине оне мере у којој се данак на појединца по закону према његовој имућности полугодишње разрезати може.

Чл. 3.

За употребу и поделу ове помоћи важе наређења чл. 3. 4. 5. 6. и 7. закона од 24. Јула 1877.

(Збор. 31. стр. 48.), и правила која су на основу тога закона а за извршење његових наређења прописана.

Чл. 4.

Закон овај важи од дана кад га Књаз потпише.

Преноручујемо Нашем министру финансије, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо да по њему поступају а свима и свакоме да му се покоравију.

14. Јула 1878 год.
у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
Министар граде,*

Јеврем Грујић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

По милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НА-
РОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ
И ПОТВРЂУЈЕМО:

„Закон о додатку допуни од 25. Новембра 1865 год. Збор. XVIII. стр. 174. код § 27. и о додатцима код §§ 479, 481 и 486. законика о поступу судском у грађанским парницама од 20. Фебруара 1865 године.“

Код § 27.

У тачки под в. допуне од 25. Новембра 1865. Збор. XVIII. стр. 174. после речи: „каса судска“ додаје се:

„Или државна“.

Код § 479.

додаје се на крају:

„Но сваки надметач дужан је напред у име кауције да положи при продаји непокретности, и то оних, које се у селу и сеоским атарима налазе, по 5%, а за оне, које се у варошима, варошицама и

атарима ових налазе, по 10% од процењене вредности добра, које се продаје и које хоће да лицитира.

Кауција се даје или у готовом новцу или у сигурним папирима или у сигурној залози покретних ствари или непокретног имања.

Од давања кауције изузимају се само интабуланти и они, за чији је рачун добро узето у попис полицајном влашћу.“

Код § 481.

додаје се на крају:

„Положена кауција враћа се одмах после свршене лицитације свима осталим надметачима осим онога, на коме је имање остало, пошто ће се кауција његова употребити или на измирење излицитиране цене у смислу § 483. или на накнаду штете у случају § 485. грађ. судског поступка.“ — и

Код § 486.

додаје се на крају:

„У случају, ако би при лицитацији један од купаца с места понудио за имање такову цену, која би била већа од процене вредности, и с тим би се другима, који су ради куповине имања тога на лицитацију дошли, одузела могућност, да и сами лицитирају; или би се напротив десило, да осим тог једног купца није ни било више купаца, онда ће извршујућа власт саопштити протоколарно то представшим поверитељима, па ако се они са ценом од стране јединог лицитанта датом задовоље, уступиће

имање том лицитанту као једином купцу у смислу § 481. грађанског судског поступка.“

Препоручујемо Нашим министрима, правде и унутрашњих дела, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покуравају.

14. Јула 1878 год.
у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Министар правде,
Јеврем Грујић с. р.
Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божјој и вољи народа

КЕЊАЗ СРПСКИ,

ОДОБИЛИ СМО И ОДОБРАВАМО РЕШЕЊЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ:

„Да се данак за II. полгође 1878. год. почне купити од I. Августа ове год. тако, како ће најдаље до законом одређеног рока државној благајни предан бити.“

Наш Министар финансије нека ово решење изврши.

14. Јула 1878 год.
Крагујевац.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Министар финансије,
В. Јовановић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа

КРАЉ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

Члан I.

„Народна Скупштина узима на знање следеће чланке Уговора Берлинског од ¹/₁₃ Јула 1678 односно на Србију, који овако гласе:

ARTICLE XXXIV.

Les Hautes Parties contractantes reconnaissent l'indépendance de la Principauté de Serbie en la rattachant aux conditions exposées dans l'article suivant.

ARTICLE XXXV.

En Serbie, la distinction des croyances religieuses et des confessions ne pourra être opposée à personne comme un motif d'exclusion ou d'incapacité en ce qui concerne la joi-

ЧЛАНАК XXXIV.

Високе уговарајуће стране признају Кнежевини Србији независност везујући је за услове, који су изложени у следећем чланку.

ЧЛАНАК XXXV.

У Србији неће се моћи никоме разлика у вери и вероисповеди противставити као узрок да буде искључен, или да је неспособан за уживање гра-

ssance des droits civils et politiques, l'admission aux emplois publics, fonctions et honneurs ou l'exercice des différentes professions et industries, dans quelque localité que ce soit.

La liberté et la pratique extérieure de tous les cultes seront assurées à tous les ressortissants de la Serbie aussi bien qu'aux étrangers, et aucune entrave ne pourra être apportée soit à l'organisation hiérarchique des différentes communions, soit à leurs rapports avec leurs chefs spirituels.

ARTICLE XXXVI.

La Serbie reçoit les territoires inclus dans la délimitation ci-après:

La nouvelle frontière suit le tracé actuel en remontant le thalweg de la Drina depuis son confluent avec la Save, laissant à la Principauté le Mali-Zvornik et Sakhar, et continue à longer l'ancienne limite de la Serbie jusqu'au Kopaonik, dont elle se détache

ђанских и политичких права, да не буде примљен у јавне службе, звања и части, или да не врши разне занате и индустрије ма у ком месту то било.

Слобода и јавно вршење црквених обреда биће ујамчени свима српским грађанима, као и странцима, и никаква сметња неће се моћи чинити хијерархијском уређењу разних вероисповеди, нити односима њиховим са црквеним старешинама својим.

ЧЛАНАК XXXVI.

Србија добија земљиште, које обележавају следеће границе:

Нова граница Србије иде садашњом пругом, коритом Дрине, од утока ове реке у Саву, остављајући Србији Мали Зворник и Сакар, па даље старом границом Србије све до Копаника, од кога се одваја на врху Канилуга.

au sommet du Kanilug. De là, elle suit d'abord la limite occidentale du Sardjak de Nisch par le contrefort sud du Kopronik, par les crêtes de la Marica et Mrdar-Planina, qui forment la ligne de partage des eaux entre les bassins de l'Ibar et de la Sitnica d'un côté, et celui de la Toplica de l'autre, laissant Prépolac à la Turquie.

Elle tourne ensuite vers le Sud par la ligne de partage des eaux entre la Brvenica et la Medvedja, laissant tout le bassin de la Medvedja à la Serbie, suit la crête de la Goljak-Planina (formant le partage des eaux entre la Kriva-Rjéka d'un côté et la Poljanica, la Véternica et la Morawa de l'autre) jusqu'au sommet de la Poljanica. Puis elle se dirige par le contrefort de la Karpina-Planina jusqu'au confluent de la Koinska avec la Morawa, traverse cette rivière, remonte par la ligne de partage des eaux entre le ruisseau Koinska et le ruisseau qui tombe dans la Mo-

Одатле она иде најпре западном међом Нишког Санџака преко јужне стрмени Конаоника гребеном Марице и Мрдар-Планине, који образују вододелницу између долине Ибра и Ситнице са једне, и Топлице са друге стране, остављајући Преполac Турској.

За тим граница скреће на југ вододелницом између Брсенице и Медвеђе, остављајући целу долину Медвеђе Србији, иде даље гребеном Гољак-Планине. (која дели воде Криве реке с једне стране а Пољанице, Ветернице и Мораве с друге стране) — све до врха Пољанице. За тим нова граница иде стрменом Карпинске Планине до утока Којинске у Мораву, прелази Мораву, па се пење уз вододелницу између потока Којинског и потока што утиче у Мораву близу села Нерадовца, те се више

rawa près de Neradovec, pour rejoindre la Planina St. Ilija jusqu'au mont Ključ et passant par les points indiqués sur la carte par 1516 et 1547 et par la Babina Gora, elle aboutit au mont Crni-Vrh.

A partir du mont Crni-Vrh, la nouvelle délimitation se confond avec celle de la Bulgarie, c'est-à-dire:

La ligne frontière suit la ligne de partage des eaux entre la Struma et la Morawa par les sommets du Strešer, Vilogolo et Mešid-Planina, rejoint par la Gačina, Crna-Trava, Darkovska et Drainica planina puis le Deščani Kladenec, la ligne de partage des eaux de la Haute-Sukowa et de la Morawa, va directement sur le Stol et en descend pour couper, à 1000 mètres au Nord-Ouest du village de Seguša, la route de Sofia à Pirot. Elle remonte, en ligne droite, sur la Vidlic-Planina, et de là, sur le mont Radočina, dans la chaîne du

Трговингта састаје с планином Св. Илије. Од ове тачке иде гребеном Св. Илије до брега Кључа, па прелазећи преко тачака, које су на карти означене бројевима 1516 и 1547 и преко Бабине Горе свршује се код Црног Врха. Од Црног Врха нова је граница Србије она иста, која и Бугарске, т. ј. она иде вододелницом између Струме и Мораве, преко врхова Стренера, Вилоглава и Мешид-Планине, састаје се преко Гачине, Црне Траве, Дарковске, Драјнице-Планине и Дешченског кладенца с вододелницом високе Сукове и Мораве те иде право к Столу; са Стола се нова граница спушта, те на 1000 метара северо-западно од села Сегуше пресеца Софијско-Пиротски друм. Отуд се пење правце на Видлић планину а одовуд на Радочину, у ланцу Копа-Балкана, ос-

Kodža-Balkan, laissant à la Serbie le village de Doikinci et à la Bulgarie celui de Senakos.

Du sommet du mont Radočina, la frontière suit vers le Nord-Ouest la crête des Balkans par Ciprovec Balkan et Stara-Planina jusqu'à l'ancienne frontière orientale de la Principauté de Serbie près la Koula Smiljova-Čuka et, de là, cette ancienne frontière jusqu'au Danube qu'elle rejoint à Rakovitza.

ARTICLE XXXVII.

Jusqu'à la conclusion de nouveaux arrangements, rien ne sera changé en Serbie aux conditions actuelles des relations commerciales de la Principauté avec les pays étrangers.

Aucun droit de transit ne sera prélevé sur les marchandises traversant la Serbie.

Les immunités et privilèges des sujets étrangers, ainsi que les droits de juridiction et de

тављајући Србији село Дојкинце а Бугарској село Сенокос.

Са врха Радочине граница иде северо-западно гребеном Балкана, преко Кипровачког Балкана и Старе-Планине до старе источне границе Кнежевине Србије, близу карауле Смиљеве Чуке, а отуда старом границом све до Дунава, где се свршује код Раковице.

ЧЛАНАК XXXVII.

До закључења нових година ништа у Србији неће бити промењено у садањим условима трговачких односа Кнежевине са страним државама.

За еспап, који буде пролазио кроз Србију, неће се наплаћивати никаква транзитна (провозна) такса.

Права и повластице страних поданика, као и право консулске јурисдикције и

protection consulaires tels qu'ils existent aujourd'hui, resteront en pleine vigueur tant qu'ils n'auront pas été modifiés d'un commun accord entre la Principauté et les Puissances intéressées.

ARTICLE XXXVIII.

La Principauté de Serbie est substituée, pour sa part, aux engagements que la S. Porte a contractés, tant envers l'Autriche-Hongrie qu'envers la Compagnie pour l'exploitation des chemins de fer de la Turquie d'Europe par rapport à l'achèvement et au raccordement ainsi qu'à l'exploitation des lignes ferrées à construire sur le territoire nouvellement acquis par la Principauté.

Les conventions nécessaires pour régler ces questions seront conclues, immédiatement après la signature du présent Traité, entre l'Autriche-Hongrie, la Porte, la Serbie, et, dans les limites de sa compétence, la Principauté de Bulgarie.

заштите, као што данас постоје, остаће у пуној снази све док се не измене узајамним договором између Кнежевине и интересованих Сила.

ЧЛАНАК XXXVIII.

На Кнежевину Србију прелазе у колико се њетичу, обвезе, које је Висока Порта уговорила, како са Аустро-Угарском, тако и са дружином (компанијом) за експлоатацију жељезница у Европској Турској, односно довршетка, везе и експлоатације гвоздених пруга, које имају да се подигну на земљишту, које је сада Кнежевина задобила.

Потребне конвенције за уређење ових питања, биће закључене одмах по потпису овог уговора, између Аустро-Угарске, Порте, Србије и Бугарске, у колико ова буде за то надлежна.

ARTICLE XXXIX.

Les Musulmans qui possèdent des propriétés dans les territoires annexés à la Serbie et qui voudraient fixer leur résidence hors de la Principauté, pourront y conserver leurs immeubles en les affermant ou en les faisant administrer par des tiers.

Une commission Turco-Serbe sera chargée de régler dans le délai de trois années, toutes les affaires relatives au mode d'aliénation, d'exploitation ou d'usage pour le compte de la S. Porte, des propriétés de l'Etat et des fondations pieuses (Vakoufs) ainsi que les questions relatives aux intérêts des particuliers qui pourraient s'y trouver engagés.

ARTICLE XL.

Jusqu' à la conclusion d'un traité entre la Turquie et la Serbie, les sujets serbes voyageant ou séjournant dans l'Empire ottoman seront traités suivant les principes généraux du droit international.

ЧЛАНАК XXXIX.

Мусулмани, који имају имања на земљишту Србији присаједињеном, а желели би да се настане изван Кнежевине, моћи ће своја непокретна имања у Србији да задрже, дајући их под закуп или другима на управљање.

Турско-српска комисија имаће задатак да у року од три године дана уреди све што се односи на начин отуђења, експлоатације или на употребу за рачун В. Порте, свију државних и закупских добара, као и питања односна на приватне интересе, који би ту могли бити умешани.

ЧЛАНАК XL.

До закључења уговора између Србије и Турске, поступаће се с поданицима српским, који путују или станују у Отоманској Царевини, по општим начелима међународног права.

ARTICLE XLI.

Les troupes serbes seront tenues d'évacuer dans le délai de quinze jours à partir de l'échange des ratifications du présent Traité, le territoire non compris dans les nouvelles limites de la Principauté.

Les troupes Ottomanes évacueront les territoires cédés à la Serbie dans le même délai de quinze jours. Il leur sera toutefois accordé un terme supplémentaire du même nombre de jours, tant pour quitter les places fortes et pour en retirer les approvisionnements et le matériel, que pour dresser l'inventaire des engins et objets qui ne pourraient être enlevés immédiatement.

ARTICLE XLII.

La Serbie devant supporter une partie de la dette publique ottomane pour les nouveaux territoires qui lui sont attribués par le présent Traité, les Représentants à Constan-

ЧЛАНАК XLI.

Српска војска биће дужна у року од петнајест дана, рачунајући од дана кад се измењају ратификације овога уговора, да напусти сво земљиште, које није обухваћено у новим границама Кнежевине Србије.

Турска војска у истом року од петнајест дана, напустиће земљиште, које је уступљено Србији. Само што ће се турској војсци продужити рок са толико исто дана, како да напусти тврђаве и из њих извуче храну и материјал, тако и да понише сва оруђа и друге предмете, које не би могла одмах собом однећи.

ЧЛАНАК XLII.

Пошто Србија има да прими на себе један део турског државног дуга за ново земљиште, које јој се садањим Трактатом уступа, Представници у Ца-

tinople en détermineront le montant, de concert avec la S. Porte, sur une base équitable.

риграду одредиће његову количину у сагласности с В. Портом, а на правичној основи.

Conforme à l'original
(s.) Radovitz.

Верно оригиналу
Радовиц с. р.

Члан II.

Овај народном Скупштини узети на знање део Берлинског Уговора од $\frac{1}{13}$ Јула ове 1878. године у колико се тиче Србије, обнародоваће се у своје време (ставивши пред чланке дотичне бројеве уговора,) као закон, по коме ће се поступати; а настаће се да се поједине одредбе као о консулској јурисдикцији, и т. д. друкчије и сагласно с независношћу одреде.

У колико би за поједина закључења уговора потребовао даљи законодавни или уставотворни поступак, и тај ће се имати у своје време испунити.

Члан III.

Овај закон ступа у живот кад књаз прокламацијом својом независност Србије и њено земљишно увећање обнародује.

Преноручујемо Нашем Министарском Савету да овај закон обнародује и о извршењу се његовом

стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоривају.

У Крагујевцу 1878.

14. Јула.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чвор државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

Заступник

*Председника министарског савета
министар иностраних дела,*

Јов. Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и црквених дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар фискације,

В. Јовановић с. р.

Заступник министра грађевина,

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

Министар војни,

артиљеријски пуковник,

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ
НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ
И ПОТВРЂУЈЕМО СЛЕДЕЋЕ :

Члан I.

Одобрава се уговор закључен између Србије и Аустро-Угарске ^{26 Јуна}_{и Јуна} ове 1878 год. у Берлину односан на жељезницу, на трговину и на просецање Бернаца, и који овако гласи:

„Les soussignés, au nom de leurs Gouvernements respectifs, sont tombés d'accord sur ce qui suit:

1° Le Gouvernement Austro-Hongrois s'engage à raccorder dans le délai de trois ans son réseau de chemins de fer à celui de la Serbie à Belgrade. De son côté le Gouvernement serbe s'engage à construire, raccorder et exploiter, en conformité avec les décisions du congrès, les lignes fer-

„Потписани у име својих дотичних влада, сагласили су се у следећем:

1°. Влада Аустро-Угарска обвезује се да, у року од три године дана, веже своју жељезничку мрежу са српском мрежом у Београду. Са своје стране Влада Српска обвезује се да построји, веже и експлоатира, у сагласности с одлукама Конгреса, про-

rées projetées qui se dirigeront vers son ancienne frontière d'Alexinatz d'un côté par Belova et de l'autre par la voie Salonique — Mitrovitza. Il s'engage en même temps à construire et faire exploiter la ligne de jonction entre Belgrade et Nisch.

Les travaux de construction de ces différentes lignes devront être terminés dans le délai de trois ans.

Les deux Gouvernements agiront d'accord afin d'assurer la construction et le raccordement simultanés des lignes de jonction respectives, bulgares et ottomanes.

La construction et l'exploitation de ces lignes seront uniformes et les règlements y relatifs devront concorder autant que possible avec ceux en vigueur sur les grandes lignes de l'Autriche-Hongrie et sur celles du réseau de l'ancienne Roumélie.

јектиране жељезничке пруге, које ће се пружати ка старој граници Србије код Алексица с једне стране од Белова, а са друге од пута Солунско-Митровачког. Она се у исто доба обвезује, да построји савезну пругу између Београда и Ниша и да оствари њену експлоатацију.

Послови око постројења ових разних пруга мораће бити окончани у року од три године.

Обе Владе настаће заједнички да се осигура, у овом истом року, постројење и веза са савезним пругама бугарским и отоманским.

Постројење и експлоатација ових пруга, биће једнообразни, а правила (регуламенти) на то односећа се, мораће у колико је могуће подударати се с онима, која су у сили на великим пругама Аустро-Угарске као и на пругама пређашње Румелије.

Dans ce but, il sera établi à Vienne, immédiatement après la conclusion de la paix, une commission composée de délégués de l'Autriche-Hongrie, de la Serbie, de la Turquie et de la Bulgarie, laquelle aura pour tâche d'élaborer des conventions entre les États susmentionnés et les compagnies intéressées, à l'effet de mettre à exécution les stipulations qui précèdent et d'autre part de diriger et de surveiller au nom des Gouvernements respectifs et dans les limites de sa compétence, l'exploitation de toutes les lignes en question.

2° Les relations commerciales entre l'Autriche-Hongrie et la Serbie seront réglées de manière à faciliter autant que possible, l'échange des provenances réciproques et à favoriser le développement non interrompu de rapports intimes et stables entre les deux pays. En égard aux besoins particuliers des provinces limitrophes,

У овој цели установиће се у Бечу, одмах по закључењу мира, једна комисија састављена од одасланика Аустро-Угарске, Србије, Турске и Бугарске, којој ће бити задатак: с једне стране да изради конвенције између више поменутих држава у цели да се изврше погодбе (стимулације), које претходе, а с друге стране, да у име дотичних влада и у границама своје надлежности, руководи и надзирава експлоатацију свију пруга које се овде помињу.

2°. Трговни односи између Аустро-Угарске и Србије биће тако уређени, како ће, колико је могуће, олакшати промет узајамних еспана (provenances) и потпомагати непрекидни развитак тесних и трајних односа између обе земље. С призрењем на особене потребе пограничних округа трговина

le commerce de frontière sera soumis à un traitement spécial.

Dans cette intention l'Autriche-Hongrie et la Serbie s'engagent réciproquement à conclure un traité de commerce répondant au but sus-indiqué.

On étudiera en même temps la question d'une union douanière à conclure entre les deux pays, en tant qu'il pourrait être trouvé dans l'intérêt des deux parties contractantes.

Pour quelque forme qu'on se décide les deux parties s'engagent à conclure une convention à ce sujet aussitôt après la ratification de la paix.

Les délégués des deux Etats se réuniront à cet effet à Vienne quatre mois après cette date ou plus tôt si faire se peut.

3° L'Autriche-Hongrie se chargeant de faire exécuter les travaux de régularisation des Portes de fer et des Cata-

на граници подврћи ће се понаособним прописима.

У тој цели, Аустро-Угарска и Србија обвезују се узајамно да закључе трговни уговор, који ће одговарати означеној намери.

У исто доба проучиће се питање о ђумручком савезу, који би се закључио између обе земље, ако би се нашло да је то корисно по уговарајуће стране.

Обе стране, решиле се оне за за какву форму, обвезују се, да ће по овом предмету закључити конвенцију одмах по ратификацији мира.

Одасланици обе државе састаће се у тој цели у Бечу четири месеца по овом року, а и пре ако се може.

3°. Аустро-Угарска, узимајући на себе да изврши послове регулесања оба Ђердапа код Оршаве, а

ractes d'Orsova sans demander le concours financier de la Principauté, celle-ci s'engage à accorder toutes les facilités qui pourraient être réclamées dans l'intérêt de l'exécution des travaux, en tant qu'il y aurait nécessité de se servir provisoirement de la rive serbe.

Le traitement de la nation la plus favorisée est assuré à la Serbie par rapport à la navigation à travers les Portes de fer.

Les deux Gouvernements s'engagent à faire approuver, s'il le faut, la présente convention par les Corps législatifs de leurs pays.

Berlin $\frac{8 \text{ Juillet}}{26 \text{ Juin}}$ 1878.

(S.) J. Ristitch (S.) Andrassy
(l. s.) (l. s.)

да не тражи финансијске помоћи од Србије, ова се обвезује да јој учини све олакшице, које би могле бити тражене у интересу извршења послова, у колико би при томе било потребно послужити се привремено српском обалом.

Србији се осигурава, у односу на пловидбу кроз Бердане, поступање, које буде уживао народ највише повлашћен.

Обе се владе обвезују, ако устреба, настати да законодавна тела њихових земаља одобре ову конвенцију.

У Берлину $\frac{8 \text{ Јула}}{26 \text{ Јуна}}$ 1878.

J. Ristitch с. р. Андрашиј с. р.

Члан II.

У извршењу овога закона пројекти посебних (специјалних) уговора, које би могла Србија с Аустро-Угарском закључити, поднеће се најпре законодавној власти на одобрење.

Члан III.

Овај закон ступа у живот од дана потписа Књажевог.

Члан IV.

Закон о грађењу жељезнице од Београда до Алексинца и даље до границе од 12. Марта 1875. (Збор. XXVII стр. 54) важи и даље у колико није овом закону противан.

Прећоручујемо Нашем Министарском Савету да овај закон обнародује и о извршењу његовом да се стара, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

У Крагујевцу 1878.

14. Јула.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Водио и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Заступник председника министарског савета,
министар иностраних дела,*

Јов. Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојековић с. р.

Министар просвете и црквених дела,

А. Василевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

Заступник министра грађевина,

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НА-
РОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВЕДИЛИ
И ПОТВРЂУЈЕМО:

Члан 1.

Отвара се министру унутр. дела и министру војном кредит до педесет хиљада — 50.000 — дуката, за издржавање народне војске потребне за обезбеђење нове границе, за подизање караула и издржавање стражара, и за досељавање и изсељавање пограничних становника.

Члан 2.

Овај кредит трошиће се из готовине државне благајне, на предлог министра унутрашњих дела, или министра војног, а по решењу државнога савета и одобрењу Књаза.

Члан 3.

Овај закон важи од дана кад га Књаз потпише.
Препоручујемо Нашим министрима: унутр. дела, војном и финансије, да овај закон изврше; властима

пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравацију.

15. Јула 1878. год.
у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видео и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Заступник
Председника министарског савета,
Министар иностраних дела,*

Јов. Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојековић с. р.

Министар просвете и црквених дела

А. Васиљевић с. р.

*Заступник министра грађевина,
министар финансије,*

В. Јовановић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ

ОДОБРИЛИ СМО И ОДОБРАВАМО РЕШЕЊЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ:

Члан I.

Одобравају се војном министру сва његова наређења за издатак и расход оружија, оружног прибора, муниције, одела, обуће, преобуке, постељних и осталих обмундированих ствари: народној војсци, добровољцима, усташима, привременим официрима, који не имађаху потпуну плату, административном и санитарском особљу, и заробљеницима, — у колико се ове ствари не би могле магацину вратити.

Члан 2.

Ово одобрење важи за споменута издавања, из војних магацина, у 1876., 1877. и 1878. години.

Члан 3.

Рачуни о свима овим издатцима, морају се подпети главној контроли на преглед и даљи њен рад по закону.

Наш министар војни нека изврши ово решење.

15. Јула 1878. год.

у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,
С. Грујић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО ЈИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

Члан I.

Закон о ратним страдалицима од 23. Јунија 1877 год. (Збор. 31. стр. 1.) продужује се до 1. Јануара закључно 1879 год.

Члан II.

А закон од 1. Децембра 1877 год. (Збор. 32. стр. 151.) о продужењу рокова плаћања продужује се и после рока остављеног у члану трећем (тачка 10. у члану II.) закона од 5. Јула 1878 год. још за два месеца.

Члан III.

Закон овај вреди од дана потписа Књажева.

Препоручујемо Нашим министрима правде и унутрашњих дела, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају; властима пак заповедамо

да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покорвају.

15. Јула 1878 год.
у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видио и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

*Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

По милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

ОДОБРЈАВ СМО И ОДОБРАВАМО РЕШЕЊЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ:

„Овлашћује се министар грађевина, да за смештај оних надлежатељства, која своје зграде немају, може у договору са државним саветом, а на основу вештачке оцене, од приватних лица купити пуждне зграде заједно са овима принадежећим плацевима на почек, и да може за ово издати у течају за четари године до 24.000 дуката цесарских из кредита, који ће се буџетом за 1878. на закључно до 1881 године на грађевине одређивати министру грађевина.“

Наш министар грађевина нека ово решење изврши.

15. Јула 1878 год.
у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Заступник министра грађевина,
министар финансије,*

В. Јовановић с. р.

ПРОКЛАМЦИЈА

МОМЕ ДРАГОМ НАРОДУ

СРБИ!

Ја сам вас 1. Декембра прошле године по други пут позвао на оружје; позвао сам вас овај пут не само у име ослобођења наше подјармљене браће, но и **У ИМЕ НЕЗАВИСНОСТИ НАШЕ ДРАГЕ ОТАЦБИНЕ СРБИЈЕ.**

Ма да се ви још не бесте ни одморили од тешке неравне борбе, коју први пут водимо, у савезу са нашом црногорском браћом, против велике отоманске царевине; ма да се још не бесте ни опоравили од големих жртава, које тада поднесмо, — ви се ипак одазвасте позиву свога владоаца, као достојни потомци својих славних предака.

Борећи се и против непријатеља, оружјем свагда, а бројем често надмоћнијег, и против љуте зиме, која тада владала, ви освајасте јаке градове и непроходне кланце, које непријатељ беше носео. Савлађујући и људске и природне препреке, ви корачасте од једне победе другој. У кратком времену од шест недеља дана, ви продресте брзином муње на Косово, где после пет стотина година би отпевана победна песма српска у тужној цркви Грачаница.

Више хиљада непријатељских војника падоше у ваше руке, као и други многобројни трофеји: многе заставе непријатељске, око три стотине топова и више хиљада пушака најновије системе, поред неизмерне количине муниције свакога рода. У сјајном лету вашем требаше вам још само један корак напред, па да се српске победоносне заставе развију и у Принитини, Скопљу и Призрену, овим старим престоницама Неманића, но примирје закључено 19. Јануара ове године претече вас и заустави.

Срби! Вашим победоносним походом повесница српска би обогачена новим сјајним листовима. Победна имена: Св. Никола, Бела Паланка, Пирот, Ниш, Грделица и Врања, остају да се вечно блистају у повесници, као звезде, које ће даљном потомству осветљавати ваше врлине и показивати свету све, што је кадар да изврши један мали народ одушевљен патриотством, а вођен идејом слободе.

Нека вам је хвала пред Богом и људма, Моји дивни јунаци!

Благодарећи нашим племенитим жртвама, ми смо били сретни да видимо **ОСЛОБОЂЕН** знатан број наше подјармљене браће, да их видимо слободне, и да се с њима, сад први пут после Косова, братски загрлимо.

Ако сам Ја 1. Декембра прошле године огласио, да се прекидају савезе, у којима Србија не могла даље остати **БЕЗ СВОГ ПОНИЖЕЊА**; ако сам Ја тада вазалство Србије прекинуо, — ви сте, храбри борци српски, на бојноме пољу потврдили, да је Србија кадра да уђе у ред независних др-

жава, да је кадра своју независност да извојује, и да у исти мах, да јемства, да ће је умети и бранити, ако затреба, и оружјем у руди.

Претходни уговор мира, закључен пред зидовима цариградским 19. Фебруара у Сан-Стефану, није ни Србију изгубио из вида. Веледушни цар, који је слободу источних хришћана узео под своју моћну заштиту, обвезао је Отоманску Порту, да се одрекне свога господарства над Србијом.

1. Јуна, за тим, састао се у Берлину конгрес великих сила, који је коначно уредно питања, покренута св. стефанским уговором. Он је понова испитао и српску ствар, коју је Мој опуномоћени министар иностраних дела заступао са толико мудрости и патриотства, да Ми је дужност, овом приликом, изјавити му јавно своју признателност.

Уговор, потписан 1. Јула у Берлину пуномоћницима великих сила, повратио је мир истоку. И ако овај уговор и није намирио све жеље српске, опет према приликама, у којима је ова велика међународна погодба утврђена, Србија има узрока да буде захвална на високој благонаклоности великих сила.

Европа је признала Србији независност, везавши је за један услов, који сам Ја примио, вољан, да га савесно испуним.

Европа је пристала, да највећи део оних становника Старе Србије, које смо ми ослободили, оставе с нама у државној заједници тако, да је Србија сад увећана више него четвртином свога дојаконшег земљишта.

Блага, дакле, која сам Ја сретан да могу об-

знанити Своме драгом Народу, то су: МИР, НЕЗАВИСНОСТ СРБИЈЕ и ОСЛОБОЂЕЊЕ једног знатног дела наше патничке браће.

Обезбеђени благодетима мира, примљени у ред независних држава, поткрепљени заједницом наших нових суграђана, закљоњени новим јаким границама, — ми смо добили нову чврсту основу за повољан развитак.

Ми смо ове резултате искупили скупим жртвама. Међу нама нема ни једнога, који за њих није поднео осетних удара било у губитку својих најдражијих, било у своме имању, било у своме здрављу; но и ако је сваки од нас појединце сиромашнији, но што је био пре рата, сви скупа смо и јачи и богатији. Сви скупа имамо узрока, да будемо и задовољни и поносни. Ко је од нас преживео кризе и опасности, кроз које смо прошли, тај има права, да живи у поносној свести, **ДА НИЈЕ УЗАЛУД ЖИВЕО**; они пак јунаци, којима је суђено било, да, покривајући славом наше заставе, остану на пољу части и слободе, остаће да живе вечно у успомени захвалног потомства, да се славе у повесници источног препорођења.

Ми смо према њима већ извршили једну патриотску дужност, издавши на последњој скупштини народној закон, који достојно обезбеђује опстанак удовица и сирочади њихових, као и опстанак наших рањених, који су за рад неспособни постали.

Срби! од данас престаје ратно стање у Србији, а с њим престају и неке од оних особених мера, које је ратно стање изазвало, докле опет неке друге

мере и даље остају, као потребне до потпуног пре-лаза у редовно стање.

Враћајући се сад пословима мира, имајмо на уму, да су догађаји створили Србији нов положај. Ушавши у ред независних држава, Србија је при-мила на себе много већу одговорност, како за своје спољне одношаје, тако и за свој унутрашњи рад. Независна Србија мора бити сложна, озбиљна, мора у свима својим предузетцима ићи измереним ко-рацима, како да се, с једне стране, потпуно ко-ристи својим драгоценим тековинама, а с друге, да сад више но икада обезбеди себи симпатије европских држава, које су нас примиле у своју средину. С поља мудри, а унутра чврсти одношаји, — то су једини путеви, на којима може процветати **НЕЗАВИСНА СРБИЈА**.

Нека је Господ Бог узме под своје свемоћно закриле!

У Београду, 10. Августа 1878.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.
КЕЊАЗ СРПСКИ

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЕЊАЗ СРПСКИ,

На предлог Нашег Министарског Савета,

Узимајући у обзир, да је Нашом Прокламацијом данас обнародован Берлински уговор, којим је призната независност Србије, са земљишним увећањем, и да је истом Прокламацијом проглашен мир између Србије и Турске,

Имајући у виду члан III. закона од 5. Јула 1878. (Срп. Нов. бр. 151.) о узимању на знање и одобрењу привремених закона и наређења,

Решавамо:

Члан I.

Престају важити од данас закључно:

1., Указ од 1. Децембра 1877. (Збор. 32. стр. 137.) о ванредном или ратном стању у старим границама Србије;

2., Привремени закон од 1. Децембра 1877. (Збор. 32. стр. 143.) о преком суду;

3., Привремени закон од 1. Децембра 1877. (Збор. 32. стр. 148.) о привременом уклањању чиновника са звања и одређивању на вршење друге дужности;

4., Приврени закон од 1. Декембра 1877.
(Збор. 32. стр. 166.) о широј војној обвези;

5., Приврени закон од 8. Декембра 1877.
(Збор. 32. стр. 230.) о војној куповини на почек.

Члан II.

Овај указ ступа у живот данас.

Препоручујемо Нашем Министарском Савету да овај Указ обнародује, а свима Нашим Министрима у колико се кога тиче, да се о извршењу његовом старају; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

10. Августа 1878. год.

У Београду.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Председник министарског савета,
министар грађевина,*

Стевча Михајловић с. р.

*Министар иностраних дела
и по потреби заступник,
председника министарског савета,*

Јован Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и црквених дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ

На предлог Нашег Министарског Савета,

Наређујемо:

Члан I.

Општа Народна годишња светковина успостављења независности и увећања Србије биваће дана двадесетог, месеца Јунија сваке године.

Прва така светковина биће 20. Јунија идуће 1879 године.

Члан II.

Према томе престаће досадања светковина о провозваном Андрији.

Члан III.

Наши министри у колико се кога тиче, стараће се о извршењу овога указа.

10. Августа 1878 год.

У Београду.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Председник министарског савета,
министар грађевина,*

Стев. Михајловић с. р.

*Министар иностраних дела, и по
потреби заступник председника
министарског савета,*

Јов. Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и црквених дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

На предлог Нашег војног министра, а на основу § 3. закона о устројству војске, прописујемо:

УСТРОЈСТВО ВОЈНОГ МУЗЕЈА

Члан 1.

Установљава се војни музеј за скупљање разних војних ствари, које су од значаја за историју српске војске и за историју наоружања и ратовања у опште, а у цели војно-историјској и научној.

Члан 2.

Предмети у музеј долазе или по наређењима министра војног из разних војних слагалишта, или добровољним поклоном приватних лица, или откупом особито важних војно-научних и војно-историјских примерака.

Члан 3.

Управника војног музеја поставља министар војни и он улази по саставу у персонал министарства војног, артиљеријске инспекције.

Чл. 4.

Управник војног музеја водиће инвентаре о свима предметима музејским, и на концу сваке године подносиће изводе по постојећим законима и правилима.

Члан 5.

Сва потребна подробнија правила о служби у музеју и о начину руковања истим прописује министар војни.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

10. Августа 1878 год.

Београд.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Министар војни,
пуковник,*

Сава Грујић с. р.

Господару,

Према новом, независном, положају српске државе и српског владарца, министарски савет мисли, да би ваљало учинити одговарајуће измене у титулама Књаза, Књагиње и Престолонаследника.

По томе част је министарском савету предложити следећа опредељења о томе:

Члан I.

Досадањи назив „Светлост“, који се давао Књазу и Књагињи, замењује се називом „Височанство.“

Члан II.

Наследник престола имаће назив „Књажевић Престолонаследник“ са титулом „Светлост“.

Ако, Господару, одобравате овај предлог, онда министарски савет моли, да благоволите Ваше одобрење на овом акту стављено снабдети Својим подписом.

У Београду
20. Августа 1878.

*Председник министарског савета,
министар грађевина,*

Стев. Михаиловић с. р.

*Министар иностраних дела,
и по потреби заступник
председника министарског савета,*

Јов. Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и правних дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

КЊАЗ ОДОБРАВА,

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

20. Августа 1878 год.
у Београду.

*Председник министарског савета,
министар грађевина,*

Стев. Михаиловић с. р.

*Министар иностраних дела,
и по потреби заступник
председника министарског савета,*

Јов. Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и правних дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Министар војни,
артиљеријски пуковник,*

С. Грујић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ,

На предлог Нашег војног министра, а на основу § 3. закона о устројству војске (измена од 23. Октобра 1870.) наређујемо следеће:

Док се целокупна организација српске војске, на основу добивених ратних искустава не реши, а уједно, да би се ново задобивени предели довели у органску целину са осталом кнежевином и почели се војнички уређивати. —

ФОРМАЦИЈА ЦЕЛЕ ВОЈСКЕ

да буде:

Члан 1.

Стајаћа војска.

Она ће се састојати из:

1. *Пешадијске бригаде*, од 2 пука пешака, сваки од по 5 батаљона.

2. *Артиљеријске бригаде*, од 4 пука артиљерије. Сваки артиљеријски пук састоји се из 7 тешких и 1 брдске батерије и дели се на 2 дивизијона.

3. *Инженерског пука*, од пијонирског и понто-нирског батаљона, са радилиштем у Ђуприји.

4. *Коњичког пука*, од 4 ескадрона.

Буџетом одређеног броја болничара, лаборатора, возара и поткивача.

Све ове трупе стајаће под једном командом, која ће носити назив *дивизија стајаће војске*.

Члан 2.

Народна војска.

Она се дели на: бригаде I. и II. класе, дивизије и корпусе.

Бригаде обе класе образују једну *територијалну команду*, која носи назив *команда окружне војске*, са местним називом сваког округа.

Формирање у корове и дивизије биће следеће:

I. Шумадијски корпус.

(Штаб у Београду.)

Овај кор образују:

1. I. Шумадијска дивизија.

(Штаб у Смедереву.)

Њу састављају:

а) *Београдска* окружна војска.

б) *Смедеревска* окружна војска, са штабовима у окружним местима. —

2. II. Шумадијска дивизија.

(Штаб у Крагујевцу.)

Њу састављају:

а) *Крагујевачка* окружна војска.

- б) *Рудничка* окружна војска.
в) *Јагодинска* окружна војска, са штабовима у окружним местима.

II. Тимочки корпус.

(Штаб у Неготину.)

Овај кор образују:

1. Дунавска дивизија.
(Штаб у Дождареву.)

Њу састављају:

- а) *Пожаревачка* окружна војска.
б) *Браничевска* окружна војска.
в) *Крајинска* окружна војска, са штабовима у окружним местима, а Браничевске у Великом Градишту.

2. Тимочка дивизија.
(Штаб у Зајечару.)

Њу састављају:

- а) *Црнорска* окружна војска.
б) *Бљажевачка* окружна војска.
в) *Туријска* окружна војска, са штабовима у окружним местима.

III. Моравски корпус.

(Штаб у Нишу.)

Овај кор образују:

1. Нишавска дивизија.
(Штаб у Пироту.)

Њу састављају:

- а) *Нишка* окружна војска са штабом у Нишу.

- б) *Пиротска* окружна војска са штабом у Пироту.
в) *Алексиначка* окружна војска са штабом у окружном месту.

2. Моравска дивизија.
(Штаб у Врању.)

Њу састављају:

- а) *Врањска* окружна војска са штабом у Врању.
б) *Прокупљанска* окружна војска са штабом у Прокупљу.
в) *Крушевачка* окружна војска са штабом у окружном месту.

IV. Дрински корпус.

(Штаб у Ваљеву.)

Овај кор образују:

1. Дринска дивизија.
(Штаб у Шапцу.)

Њу састављају:

- а) *Шабачка* окружна војска.
б) *Ваљевска* окружна војска.
в) *Подринска* окружна војска, са штабовима у окружним местима.

2. Ибарска дивизија.
(Штаб у Ужичу.)

Њу састављају:

- а) *Ужичка* окружна војска.
б) *Чапачка* окружна војска, са штабовима у окружним местима.

Осим тога сваки корпус имаће своју мостову екипажу и остале принадлежности по прописима.

Члан 3.

Сваком корпусу народне војске припада по један артиљеријски пук стајаће војске по нумеричном реду, који у време мобилизације улази у његов састав и са допуном из народне војске образује *артиљеријску бригаду*.

Коњица сваке дивизије прве класе образује *коњички пук* а целога кора *коњичку бригаду*.

Коњица друге класе целога кора саставља коњички пук.

Инжињерија како прве тако и друге класе читавога кора образује по један *инжињерски батаљон*. Све ове јединице носе називе и бројеве својих корова.

Члан 4.

Свака *окружна војска* дели се на бригаду прве и бригаду друге класе, са припадајућим им јединицама: коњице, артиљерије и инжињерије, и ситним деловима војске: болничара, занатлија, профијанта, полицијских и ордонанских одељења, коморција (трена), војно-интендантских завода и одељења за пошту и телеграф.

Члан 5.

Попуњавање и командовање бригада прве и друге класе вршиће се према пропису министра војног од 17. Новембра 1876 године ФБр. 14.521.

Члан 6.

Што се круга надлежности и рада појединих команди тиче, вреди „Устројство команди и штабова“ од 5. Марта 1874 године ФБр. 716., у свези са садањим законским изменама о томе.

Члан 7.

Састав и величина појединих батаљона и батерија стајаће војске, остаје као што је буџетом одређено; а све остало прописује се указом о наређењу рекрутовања народне војске, према § 65. закона о устројству војске (измена од 25. Октобра 1870 год.).

Наш министар војни нека овај указ изврши.

6. Октобра 1878 год.

У Београду.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Министар војни,
коласни сапутант Његовог Височанства
генералштабни потпуковник*

Јов. Мишковић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа

КЊАЗ СРПСКИ

На предлог Нашег војног министра а на основу члана 3. закона о устројству војске, прописујемо:

УСТРОЈСТВО ВОЈНИХ КОМИТЕТА

Члан 1.

Да би се техничка војна питања што боље и што свестраније претресати и испитивати могла, а у једно да би се и њихова примена на нашу војску, према савременом развићу ратне вештине и војне технике, што корисније решавати могла, устројавају се специјални комитети за артиљерију и инжењерију.

Члан 2.

Њихов је задатак, да добивена питања од министра војног или главног ђенералштаба колегијално претресају и оцењују, на да своја мњења у виду реферата, и ако је потребно, са цртежима поднесу оном, до кога је питање послато.

Комитети дужни су следовати позиву генералштаба, кад овај за целосходно нађе, да се какво важно војно питање у заједничкој седници претреса.

Члан 3.

Али је комитет властан, да у интересу напретка и усавршења наше војске, и сам покреће сва питања своје гране, за која држи, да би потребно био да се на њима ради, на своје мњење у виду реферата подноси министру војном на оцену.

Члан 4.

Комитет има права да у разним питањима своје гране затражи мњења и од стручних официра, који нису чланови његови, и ови су дужни одазвати се позиву комитета, дајући своје мњење у виду реферата.

Члан 5.

Сваки комитет има свог председника и деловођу, а број чланова није одређен.

Председника поставља Књаз указом а на предлог војног министра.

Чланове и деловођу поставља сам министар војни.

Члан 6.

Пословни ред комитета, као и остале његове надлежности прописује министар војни.

Наш министар војни нека указ овај изврши.

6. Октобра 1878. г.

у Београду.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

Министар војни,
почасни абутант Беговог Височанства
генералштабни потпуковник

Јов. Мишковић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и воли народа

КЊАЗ СРПСКИ,

На предлог Нашега војног министра, наређујемо:
„Досадања артиљеријска и инџинирска инспекција у војном министарству добијају назив: „артиљеријско“ односно „инџинирско одељење“ истог министарства, а шефови њихови назив „начелника“.

Круг рада тих одељења обухватаће само техничку и административну страну и спрему дотичне гране“.

Овим се укидају сва пређашња наређења у томе погледу.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

6. Октобра 1878. год.
у Београду.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Министар војни,
почасни ађутант Његови Височанства
генералмајорин постојаник*

Јов. Мишковић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и воли народа

КЊАЗ СРПСКИ,

На предлог председника Нашег министирског савета Нашег министра иностраних дела, а по са слушању министарског савета,

Имајући у виду § 25. закона о устројству централне управе од 10. Марта 1862. год. ^{В. М. 299}/_{С. М. 288} решили смо и решавамо.

Члан 1.

Наше дипломатске заступници у иностранству деле се на три врсте. Прва се састоји из изванредних посланика и пуномоћних министара (Envoys extraordinaires et Ministres plénipotentiaires); друга из Министара-Резидената (Ministres Résidents); трећа из отправника послова (Chargés d' affaires).

Члан 2.

Један исти заступник може у исто време бити акредитован код више дворова.

Наш председник министарског савета, министар
иностраних дела, нека се о извршењу овога постара.

28. Октобра 1878. год.
у Београду.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Председник министарског савета,
министар иностраних дела,*

Јов. Ристић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар правде,

Д. Матић с. р.

Министар грађевина,

Р. Алимпић с. р.

*Заступник министра
просвете и црквених дела*

Министар правде,

Д. Матић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

*Министар војна,
генералштабна потпуковник
почасни ађутант Ђеговог*

Високистава Књаза,

Јов. Мишковић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа

КЕЊАВ СРПСКИ,

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НА-
РОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ
И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

Члан 1.

Прима се међународна конвенција о светском
поштанском савезу са закључним протоколом, а исто
тако и међународна угодба о размени писاما са
означеним вредностима, која су оба акта закључена у
Паризу 20 Маја 1878-е године, између Србије и тамо
именованих држава и земаља. Ова међународна акта
гласе:

I.

СВЕТСКИ ПОШТАНСКИ САВЕЗ

ЗАКЉУЧЕН ИЗМЕЂУ

Немачке, Аргентинске Републике, Аустро-Угар-
ске, Белгије, Бразилије, Данске и данских насе-
љења (колонија), Египта, Шпаније и шпанских на-
сељења, Северо-америчких сједињених држава, Фран-
цуске и француских насељења, Велике Британије
и разних енглеских насељења, Британске Индије,
Канаде, Грчке, Италије, Јапанске, Луксембурга, Мек-
сиканске, Црне Горе, Норвешке, Холандске и хо-

ландских насељена, Перуанске, Персије, Португалске и португалских насељена, Румуније, Русије, Србије, Салвадора, Шведске, Швајцарске и Турске¹.

КОНВЕНЦИЈА

Подписани пуномоћници влада горе поређаних земаља, који су се, на основу чланка 18. уговора о установљењу општег поштанског савеза, закљученог у Берну ^{27. Септембра} _(9. Октобра) 1874., састали на конгресу у Паризу, подржали су овај уговор новоме прегледу и утврдили су према томе узајмичким споразумом и под оградом ратификације следећа опредељења:

Чланак 1.

Земље, између којих је закључена ова конвенција, као и оне земље, које би доцније овој конвенцији приступиле, сачињавају под именом „Светског поштанског савеза“ једноставно поштанско земљиште за узајмичку размену кореспонденција између њихових пошта.

Чланак 2.

Опредељења ове конвенције обухватају писма, саобраћајне карте, штампане предмете сваке врсте, пословне папире и робне мустре, које се из једне земље поштанског савеза шаљу у другу коју од ових земаља. Исто тако простиру се ова опредељења, односно пренашања у границама савезног земљишта.

¹ ПРИМЕДБА: Државе су поређане овде оним истим редом као и у оригиналу, т. ј. по латинском азбучном реду и према називу држава на француском језику.

и на размену горенаведених родова пошиљања између савезних земаља с једне, и вансавезних земаља с друге стране, а то само у оним случајевима, где ово пренашање додирује најмање бар две од уговарајућих земаља.

Чланак 3.

Поштанске управе граничних се земаља или такових, које непосредно могу бити једна с другом у свези, а да се недотакну земљишта, нити да потребују услуге које треће управе, — утврђују између себе заједничким споразумом услове пренашања њихових узајмичких пошиљања на граници или од једне границе до друге.

Ако не постоје противна уговорна наређења, то се сматрају као трећа засебна земљишта и пренос на мору, који две земље непосредно врше између себе посредством пакетних или друговретних бродова, зависећих од једне од ових земаља, — на овакав пренос на мору, као и онај, који се морем или сувим врши између двеју поштанских штација једне исте земље, али са средствима зависећим од друге које земље, вршиће се по наређењима следећег чланка.

Чланак 4.

Слобода пролаза (транзитног преноса) ујамчена је на целокупном земљишту савеза.

Према овоме разне поштанске управе савеза могу слаати једна другој, посредовањем једне управе или више таквих, затворене кесе (dépêches closes), а исто тако и отворене кореспонденције (correspondances à de-

convert), како кад буде захтевала потреба радње и прилике поштанске службе.

Кореспонденције, које се било у *затвореним кесама* било *отворене*, размењују између двеју савезних управа, и то посредовањем једне или више таквих управа, оптерећене су у корист сваке поједине од посредних земаља или таквих, које дају средства за пренос, следећим транзитним трошковима:

1°. За пренос на сувој земљи 2 франка (10 гроша чарш.) на сваки килограм писама или саобраћајних карата, а 25 сантима (50 пара чарш.) на сваки килограм осталих родова пошиљања (штампаних ствари, робних мустара и т. д.)

2°. За пренос на мору, 15 франака (75 гроша чарш.) на сваки килограм писама, а 1 франак (5 гроша чарш.) на килограм осталих родова пошиљања.

Међутим овде има важити и ово што слеђује:

1°. Свуда, гдегод је овај транзитан пренос и сада већ бесплатан или се врши под користнијим условима, ово ће и у напредак остати у важности, изузимајући случај предвиђен у ниже следећем одељку 3.

2°. Свуда, гдегод су трошкови преноса на мору били досада утврђени на 6 франака и 50 сантима (32 гр. 20 пара чарш.) на килограм писама или саобраћајних карата, сведени су ови трошкови на 5 франака (25 гроша чарш.).

3°. Сваки пренос на мору, који непревазилази 300 морских миља, бесплатан је, ако интересована управа има већ право на сувоземну транзитну таксу за пошиљања, која се служи овим правцем; у противноме случају има се за такви пренос на мору

плаћати трошак, и то 2 франка на килограм писама или саобраћајних карата, а 25 сантима на килограм осталих родова пошиљања.

4°. У случају, када пренос на мору врше две или више управа, трошак укупног преноса не може превазићи 15 франака на килограм писама или саобраћајних карата и 1 франак на килограм осталих родова пошиљања; у оваковом случају ови се трошкови деле између дотичних управа по размеру дужине пута, но без повреде разних угодаба, које постоје између интересованих страна.

5°. Изложени у овоме чланку трошкови не односе се на пренос са поштанским средствима страних вансавезних држава, нити пак на преносе у границама самога савеза, али са ванредним средствима, која је буди која управа специјално увела на их о своме трошку издржава, а то у интересу или на захтевање друге које управе или више таквих. Услови ових двеју категорија преноса утврђују се произвољно између интересованих управа.

Трошкови транзитног преноса падају на терет управе оне земље, из које пошиљања полазе.

Главни прорачун ових трошкова врши се на основу података, важених за рок од две године дана, а пронађених у течају једнога месеца, који ће се означити у правилима службе предвиђеним у ниже следећем чланку 14.

Од ових транзитних трошкова, како на копном тако и на мору, ослобођавају се све кореспонденције поштанских управа између себе, а поред овога и даље одправљени или погрешно упућени предмети, непре-

дате и одбачене кореспонденције (rebuts), рецензии пријема, увутнице или објаве о издавању увутница, и у опште сви документи, који се односе на службу поштанску.

Чланак 5.

Таксе за пренос поштанских пошиљања на целокупном земљишту савеза, разумевајући овде и разошење у стан примаочев у овим земљама савеза, где ова служба разошења постоји или би се временом увела, — утврђене су као што слеђује:

1°. За плаћена писма 25 сантима (50 пара чарш.), а за неплаћена писма 50 сантима (100 пара чарш.), и то за свако писмо и сваку тежину до 15 грама или разломак ових 15 грама.

2°. За саобраћајне карте, по 10 сантима (20 пара чарш.) за сваку такову карту.

3°. За штампане предмете сваке врсте, пословне папире и робне мустре по 5 сантима (10 пара чарш.) за сваки поједини предмет или пакет свабдевен засебном адресом, и то за сваки 50 грама тежине или разломак ових 50 грама, но само под тим условом, ако такав предмет или пакет несадржава никаково писмо или рукописну белешку, која има значај личне и оновремене кореспонденције, и ако је завој такав, да се садржај лако прегледати може.

Такса пословних папира не може бити нижа од 25 сантима (50 пара чарш.) на свако поједино таково пошиљање, а такса за свако поједино пошиљање робних мустара не може бити нижа од 10 сантима (20 пара чарш.).

Поред више наведених такса и минималних таксалних износа може се јошг наплаћивати:

1°. За свако пошиљање, које је подчињено трошковима морског трансита од 15 франака на килограм писама или саобраћајних карата, и од 1 франка на килограм осталих родова пошиљања, — може се наплатити још накнадна такса, која не може превазићи 25 сантима на писмо од просте тежине (до 15 грама), 5 сантима за сваку саобраћајну карту и по 5 сантима на сваки 50 грама или разломак ове тежине за остале родове пошиљања. Исто тако може се по приликама целисходности наплаћивати још накнадна такса до највише 10 сантима за сваку јединичну тежину писама, која су подвргнута трошковима морског трансита од 5 франака на килограм.

2°. За свако пошиљање, које се пренаша средствима вансавезних држава, или и у самоме кругу савеза ванредним средствима, која причињавају засебне трошкове, може се наплаћивати неки вишак таксе, и то у сразмерици према овим трошковима.

У случају кад су кореспонденције сваке врсте недовољно плаћене (франковане), наплаћује се накнадно од примаоца двогуби износ недостајуће таксе.

Поштом се веће одправљати:

1°. Никакови предмети (с изузетком писама), који ипсу бар почастно плаћени или који неиспуњавају горе разложене услове, под којима се може на њих применити спуштена такса.

2°. Пошиљања такове природе, да могу попрљати или искварити остале кореспонденције.

3°. Пакети робних мустара, које имају продајне вредности, као ни они, којих тежина прелази 250 грама, или којих запремина превазилази 20 санти-

метара у дужини, 10 сантиметара у ширини и 5 сантиметара у висини (дебљини).

4°. Пакети пословних папира и штампаних ствари сваке врсте, којих тежина прелази 2 килограма.

Чланак 6.

Предмети означени у чланку 5. могу се одправљати и као препоручени.

За свако препоручено пошљање има платити пошилач:

1°. Обичну таксу плаћеног пошљања на сваки предмет према природи његовој.

2°. Стално утврђену таксу за препоруку, која не сме бити већа од 25 сантима у државама европских, а 50 сантима у осталим земљама, рачунајући овде и бесплатно издавање рецеписа пријема пошилачу.

Пошилач препорученог предмета може добити и потврђење пријема (повратни рецепис), кад унапред плати утврђену таксу, која не сме бити већа од 25 сантима.

У случају губитка препорученог пошљања, ако ово није причињено неодклонимом вишом силом (*force majeure*), има се платити накнада од 50 франака (250 гроша чарн.) пошилачу или на захтевање овога примаоцу, а плаћање ове накнаде напће на терет оној управи, на чијем се земљишту или морекој преносној служби губитак десио, то јест предмету траг изгубљен.

По изузетку је дозвољено оним ваневропским зем-

љама, којих је законодавство засада јошт противно начелу одговорности, да одложе примену овог наређења о накнади докде, догод недобију путем законотворним овлашћење, да се овом наређењу могу подчинити. По до тога времена остале управе савеза нису обвезане, да за она препоручена пошљања, која из ових земаља долазе, или која за тамо гласе, плаћају накнаду у случају губитка на своме земљишту.

Ако би било немогућно да се дозна, на чијем се земљишту или преносном средству губитак догодио, онда накнаду плаћају по пола обе кореспондујуће управе, то јест, половину она управа, одкуда је предмет пошао, а половину она управа, за коју пошљање гласи.

Плаћање ове накнаде има се извршити у могућно најкраћем року, а најдаље у року једне године, рачунајући од дана поднешене рекламације (подигнуте тражбине).

Свака рекламација застаравља, ако није поднешена у року једне године, рачунајући од дана, кога је препоручен предмет предат пошти на одправљање.

Чланак 7.

Оне савезне земље, које немају систем франка као монетну јединицу, изразиће утврђене у чланку 5. и 6. таксе у равној вредности свога земаљскога новца. Ове земље имају право да заокруже и изравнају постојеће разломке саобразно табlici, налазећој се у правилима службе, о којима је реч у чланку 14. ове конвенције.

Чланак 8.

Плаћање (франковање) сваког пошљања буди какове природе, може се вршити само поштанским маркама, које у полазној земљи важе за кореспонденцију приватних лица.

Само званична преписка, коју по служби поштанској воде између себе поштанске управе, изузете су од ове обвезе и одправљају се безплатно.

Чланак 9.

Свака управа задржава у целости, а у своју корист, све суме, које буде наплатила по гласу предидући чланака 5, 6, 7 и 8.

Према овоме неће се о овим наплаћеним сумама водити никакав прорачун између разних савезних управа.

Како у полазној земљи, тако исто и у оној, за куда пошљања гласе, немогу се за писма нити за остала поштанска пошљања, наплаћивати од пошљача или примаоца никакове друге таксе, сем оних, које су обележене у преднаведеним чланцима ове конвенције.

Чланак 10.

У кругу савеза немогу се наплаћивати никакове накнадне таксе на име даљег одправљања поштанских пошљања у унутрашњости савеза.

Чланак 11.

Забрањено је публици да даје пошти на одправљање :

1. Писма или пакете, који садржавају златне или сребрне ствари, кован новац, адијаре или скупоцене ствари;

2. Буди кога рода пошљања, садржавајућа онакове предмете, који подлеже царинској наплати (ђумручини).

У случају да једна савезна управа преда другој којој савезној управи какво пошљање, које не би било саобразно овим ограничавајућим наређењима, то ће ова друга управа поступити са оваковим пошљањима према земаљским законским наређењима или службеним прописима.

Поред овога остављено је право владама свију савезних земаља, да на своме земљишту неизврше одправљање или раздавање оних предмета, који уживају повластицу смањене таксе, по који неодговарају законима, наређењима и прописима, којима се опредељавају услови њиховог објављивања и растуривања по земљи; исто тако имају право да спрече одправљање и раздавање кореспонденција буди кога рода, који на уочљив начин имају записке и надписе, забрањене законским или службеним наређењима, која у дотичној земљи важе.

Чланак 12.

Савезне поштанске управе, које имају сношаје са вансавезним земљама, дозвољавају свима осталим управама, да се могу користити овим сношајима по ради размене кореспонденција са поменутиим земљама.

Кореспонденције, које се *отворено* размењују између једне савезне и једне вансавезне земље, и то

посредовањем још друге које од савезних земаља, управљају се односно њиховога преноса изван савезних граница по конвенцијама, угодбама или посебним опредељењима, којима су уређени поштански одношаји између ове последње (посредујуће) земље с једне, и дотичне вансавезне земље с друге стране.

Таксе, које се имају применити на овакове кореспонденције, састављене су из два засебна дела, на име:

1. Из савезних такса, утврђених чланцима 5, 6 и 7 ове конвенције;
2. Из таксе, која се наплаћује за пренос изван граница савеза.

Таксе под 1, припадају:

а, За кореспонденције произлазеће из савеза, а гласеће за вансавезне земље, припадају кад су плаћене пошљућој управи, а кад су неплаћене, припадају размењујућој управи (т. ј. оној управи савеза, која има непосредне поштанске сношаје са вансавезним земаљама).

б, За кореспонденције долазеће из вансавезних земаља, а гласеће за савез, таксе ове припадају размењујућој савезној управи, кад су пошљања плаћена, а кад су неплаћена, онда припадају оној савезној управи, за коју пошљања гласе.

Таксе под 2, (т. ј. вансавезне), дају се у свима случајевима размењујућој савезној управи.

Односно транзитних трошкова у кругу савеза, кореспонденције, долазеће из вансавезних земаља или гласеће за ове земље, изједначене су са кореспонденцијама из савезне земље или за савезну земљу,

која обдржава сношаје са дотичном вансавезном земљом, сем ако ови сношаји неусловљавају обвезно или почастино плаћање (франковање), у коме случају помнута савезна земља има право на сувоземне транзитне таксе, које су утврђене чланком 4. ове конвенције.

Главни прорачун о таксама, које се наплаћују за пренос изван савезних граница, склапа се на основу података, који се изналазе и опредељавају у оном истом времену, када то према наређењима чланка 4. бива и за изналазак и опредељавање транзитних трошкова и у самоме савезу.

Што се тиче кореспонденција, које се у *затвореним кесама* размењују између једне савезне и једне вансавезне земље, и то посредовањем друге које од савезних земаља, — транзитан је пренос подчињен:

1. У кругу савеза трошковима, утврђеним чланком 4. ове конвенције;
2. Изван граница савеза овај је пренос подчињен условима, који су постављени посебним угодбама, које су између интересованих управа закључене или које буду доцније закључене.

Чланак 13.

Видови поштанске службе о *именима са означеном вредности и о поштанским унутрницама*, уређују се посебним угодбама између разних савезних земаља или извесног броја (*groupes*) ових земаља.

Чланак 14.

Поштанске управе, које сачињавају савез, надлежне су, да заједничким споразумом утврде пра-

вила службе о начину вршења ове конвенције, у којима ће се правилима одредити све мере службеног реда, као и све појединости, које се за нужне сматрају.

Поред овога разне управе могу закључавати између себе угодбе, које су им нужне односно питања, која се не дотичу целокупности савеза, но само тако, ако ове угодбе не наносе вреда овој конвенцији.

У осталом дозвољено је интересованим управама, да се могу узајмички сагласити о усвојењу нижих такса у рејону до 30 километара растојања, а исто тако и о условима одправљања писама са ванредним средствима (*par exprès*), као и о размени саобраћајних карата са плаћеним одговорима. У овом последњем случају, враћање ових одговора биће у полазној земљи ослобођено од транситних трошкова, утврђених последњим ставом чланка 4. ове конвенције.

Чланак 15.

Овом конвенцијом неограничава се нити се измењује поштанско законодавство сваке поједине земље, у колико ово није већ учињено одређењима, која се у овој конвенцији налазе.

Конвенција ова нестешњава право уговарајућим странама, да у цели бољитка поштанских одношаја одрже у важности своје уговоре или нове да закључе, као и да за даље одрже савезе у тешњем кругу, или да овакове у напредак склопе.

Чланак 16.

Под именом „*међународног надлежательства светског поштанског савеза*“ задржава се и у напредак

установа централне једне канцеларије, која врши свој позив под високим надзором управе швајцарских пошта, а која се издржава о трошку свију управа савеза.

Овome ће надлежательству бити и у напредак у задатку, да прибירה, доводи у ред, објављује и разшиље свакога рода обавештења, која се тичу међународне поштанске радње; даље, да на захтевање тичућих се страна даје своје мишљење у спорним питањима, да обавља захтеве о изменама конгресних аката, да обзнањује усвојене измене и у опште, да се бави сваким промишљавањем и свима пословима, који би му пали у део у интересу поштанског савеза.

Чланак 17.

У случају несагласности између двојице чланова савеза, или између више таквих односно тумачења и разумевања ове конвенције, спорно питање расправља се изборним судом. У оваковом случају свака у спору стојећа управа бира другог ког члана савеза, који у предмету није непосредно интересован.

Изборни суд решава са апсолутном већином гласова. —

У случају равне поделе гласова, изборни судије бирају поради коначног прекидања спора још другу једну од управа, која такође није интересована у спору.

Чланак 18.

Земље, које досад још нису приступиле овој конвенцији, примају се у савез на њихово захтевање.

Ово се приступање јавља дипломатским путем влади швајцарског савеза, а ова ставља то на знање свима земљама савеза.

Ово приступање доноси собом пуноправно усвајање свију одређења ове конвенције, као и учествовање у свима користима, које конвенција даје.

Влади швајцарског савеза припада право, да узајамним споразумом са интересованом земљом определи део прилагања ове земље у трошкове око издржања међународног надлежатељства, и ако би томе имало места, да утврди таксе, које дотична приступајућа управа има наплаћивати према наређењима чланка 7. ове конвенције.

Чланак 19.

Конгрески скупови, састављени из пуномоћника уговарајућих држава, или просте административне конференције, како кад, према важности решавати се имајућих питања, — сазивају се, кад то буду захтевале или одобриле у најмању руку две трећине влада или управа, како у ком случају.

Но свакојачко мора се држати бар један конгрес у најдаљем року од 5 година дана.

Сваку земљу може представљати један одасланик или више таквих, а може је представљати одасланик и друге које земље. Но одасланик или одасланици једне земље немогу представљати више од две земље, рачунајући овде и представљање своје сопствене земље.

У већању свака земља има само по један глас.

Сваки конгрес одређује место, где се идући конгрес има састати.

Место састанка обичних конференција одређују управе на предлог међународног надлежатељства.

Чланак 20.

У времену од једнога конгреса до првог идућег, свака поштанска управа буди које савезне земље има право, да посредовањем међународног надлежатељства подноси свима осталим управама предлоге, односеће се на наређења и правце, који за савез важе. Но да би предлози ови могли постати извршним, они морају за се придобити:

1°. Једногласност свију управа, кад се то тиче измене наређења, која се налазе у чланцима 2, 3, 4, 5, 6 и 9;

2°. Две трећине гласова, кад се предлажу измене свију осталих наређења конвенције с изузетком оних, која се садрже у чланцима 2, 3, 4, 5, 6 и 9.

3°. Проста већина гласова, кад је у питању тумачење наређења конвенције, изузимајући случај спора, који је предвиђен чланком 17. ове конвенције.

У случајевима под 1. и 2. освештавају се пуноважећа закључења дипломатском изјавом, коју ће влада швајцарског савеза обавити и владама свију уговарајућих земаља разаслати; — а у случајевима под 3. дотична закључења ступају у живот објавом међународног надлежатељства, упућеном свима управама савеза.

Чланак 21.

За примену чланака 16, 19 и 20. ове конвенције, сматрају се као засебне земље или засебне управе, како у ком случају:

1. Царство британске Индије;
2. Канада;
3. Укупност свију данских насељења;
4. Укупност свију шпанских насељења;
5. Укупност свију француских насељења;
6. Укупност свију холандских насељења;
7. Укупност свију португалских насељења.

Чланак 22.

Ова конвенција ступиће у живот 20. Марта (1. Априла по новом) 1879-е године и остаће у важности на неопредељено време; по свака уговарајућа страна има право, да изађе из савеза, а то ће имати да учини објавом, коју ће њена влада на једну годину дана у напред доставити влади швајцарског савеза.

Чланак 23.

Од дана ступања у живот ове конвенције престају важити наређења свију уговора, конвенција, угодаба и других аката, закључених у прошлом времену између разних земаља и управа, по само у онолико, у колико се ова наређења не би могла довести у склад са наређењима ове конвенције, а без уштрба права, која су резервисана чланком 15.

Ова ће се конвенција ратификовати што је могуће пре. Акта ратификације биће измењана у Паризу.

Ради силе и важности, пуномоћници горе поређаних земаља подписали су ову конвенцију у Паризу, двадесетог Маја (првог Јуна по новом) године хиљаду осам сто седамдесет осме.

Долазе подписи: Србије, Немачке, Аргентинске републике, Аустро-Угарске, Белгије, Бразилије, Данске и данских насељења, Египта, Шпаније и шпанских насељења, Северо-Америчких сједињених држава, Француске и француских насељења, Велике Британије и разних енглеских насељења, Британске Индије, Канаде, Грчке, Италије, Јапанске, Луксембурга, Мексиканске, Црне Горе, Норвешке, Холандске и Холандских насељења, Перуанске, Португалске и португалских насељења, Румуније, Русије, Салвадора, Шведске, Швајцарске и Турске.

ЗАКЉУЧНИ ПРОТОКОЛ.

Подписани пуномоћници влада оних земаља, које су подписале данас Париску конвенцију, сагласили су се на ово што следује:

I. Како Персија, која је члан савеза, није била заступљена, то се зато опет прима, да може доцније подписати конвенцију, и овај свој пристапак она ће оверити дипломатским актом са швајцарском владом, а то се има учинити пре 20. Марта (1. Априла по новом) године 1879-те.

II. Вансавезне земље, које су одложиле свој пристапак, или које се о своме пристапку нису још изразиле, ступиће у савез, кад испуне услове предвиђене у чланку 18. конвенције.

III. У случају да буди која од уговарајућих страна ператификује ову конвенцију, то ће ова ипак важити за уговарајуће стране.

IV. Разна енглеска насељена (осим британске Индије и Канаде), која учествују у конвенцији, јесу:

Сејлан (Џејлон) Страјт-Сетлмен (Straits Settlements) Лабоан, Хонг-Конг, Морис са свима својим припадцима, бермудска острва, Енглеска Гујана, Јамајка и Трините (Тринидад).

Тога ради подписани пуномоћници саставили су овај закључни протокол, који ће имати исту силу и исту вредност, као и кад би наређења, која садр-

жава, била уврштена у самој конвенцији, и подписали су га у једном примерку, који ће остати да се чува у архиви француске владе, а од којег ће се свакој страни дати по једна копија.

У Паризу, 20. Маја (1 Јуна по новом) 1878.

Долазе подписи: Србије, Немачке, Аргентинске републике, Аустро-Угарске, Белгије, Бразилије, Данске и данских насељена, Египта, Шпаније и шпанских насељена, Северо-Америчких сједињених држава, Француске и француских насељена, Велике Британије и разних енглеских насељена, Британске Индије, Канаде, Грчке, Италије, Јапанске, Луксембурга, Мексиканске, Црне Горе, Норвешке, Холандске и холандских насељена, Перуанске, Португалске и португалских насељена, Румуније, Русије, Салвадора, Шведске, Швајцарске и Туреке.

II.

УГОДБА (ARRANGEMENT)

ОДНОСНО РАЗМЕНЕ ПИСАМА СА ОЗНАЧЕНОМ ВРЕДНОСТИ
ЗАКЉУЧЕНА ИЗМЕЂУ

Немачке, Аустро-Угарске, Белгије, Данске и данских насељена, Египта, Француске и француских насељена, Италије, Луксембурга, Норвешке, Холандске, Португалске и португалских насељена, Румуније, Русије, Србије, Шведске и Швајцарске.

На основу чланка 13. конвенције, закључене у Паризу 20 Маја (1 Јуна по новом) 1878-е године, поради ревизије основног уговора о општем поштанском савезу, потписани пуномоћници горе поређаних земаља утврдили су заједничким споразумом, а под оградом ратификације, следећу угодбу:

Чланак 1.

Из сваке од горе поређаних земаља могу се слати у ма коју од истих земаља писма, садржавајућа папирне вредности, и то са обезбеђењем означене суме вредности.

Свака од уговарајућих управа има право, да за своје одношаје одреди једну највишу суму (*maximum*), која у никојем случају не може бити нижа од 5000 франака за садржај појединога писма; а према овоме разуме се, да оне управе, које посредују у преносу

овакових пошиљања, одговарају само до највише суме, какову је која управа усвојила.

Чланак 2.

1°. Слобода пролаза (транзитног преноса) ујамчена је на земљиништу сваке од приступивних овој угодби земаља, и одговорност управа, које учествују у овоме преносу, креће се у границама, које су обележене ниже следећим чланком 8.

Ово исто важи и односно преноса на мору, који су пренос извршиле и осигурале управе земаља приступивних овој угодби, ако су то јест ове земље у опште у положају, да за шиљуће се вредности приме на себе одговорност на пакетним или другим каквим бродовима, на којима пренос врше.

2°. Ако управа, која што шаље и управа којој се шаље, нису другаче између себе утврдиле, то се онда одривљање овакових означених вредности врши између неграничећих се земаља *отворено*, и то оним истим правцем, којим иду и остале обичне кореспонденције.

3°. Размена писама са означеном вредности, а вршена између двеју земаља у редовним њиховим сношајима посредовањем једне или више земаља, које нису приступиле овој угодби, као и размена, која се врши путем морскога преноса, који не прима на себе никакову одговорност, — подчињена је (т. ј. размена) усвајању посебних мера, које се имају углавити између полазне земље и земље, куда се што шаље; а овакове се мере имају утврдити и односно употребе обилазних праваца (*voies détournées*), као и односно одривљања у затвореним кесима и т. п.

Чланак 3.

1°. Трошкови трансита, утврђени чланком 4. конвенције од 20 Маја (1 Јуна по новом) 1878-е године, имају се измиривати оним управама, које учествују у посредујућем преносу, било то у *затвореним кесама* или *отворено*.

2°. Мимо ових транзитних трошкова има она управа, којој је пошљање на одправљање предато, да плати на име обезбеђења оној управи, за коју пошљање гласи, а у датом случају и свакој од оних управа, које са подпуном одговорношћу учествују у сувоземном транзитном преносу, — таксу од 5 сантима (10 пара чарш.) на сваку означену суму вредности од 200 франака (1000 гроша чарш.) или на разломак ове суме.

3°. Сем овога, ако пошљања имају да издрже пренос на мору или више таквих, који према чланку 3. и 4. конвенције од 20 Маја 1878 имају право на посебну накнаду, а који су у положају да се могу подврћи одговорности оних управа, које пренос врше или га осигуравају, — то онда свакој од дотичних управа припада у име обезбеђења на морскоме путу по 10 сантима за сваки 200 франака означене вредности или разломак ове суме.

Чланак 4.

1°. Такса писама са означеном вредности мора се платити унапред, и ова се такса састоји:

а, Из такса, које се наплаћују за препоручено

писмо од исте тежине и гласеће за исту земљу, — ове таксе остају у целости оној управи, која шаље;

б, из награде за обезбеђење вредности, која награда за непосредно граничеће се земље или такве, које су везане између себе непосредном морском службом, износи 10 сантима (20 пара чарш.); за све пак остале земље 25 сантима (50 пара чарш.) имајући, ако томе има места, додати овде још и награду за обезбеђење на мору, о коме је реч у последњем одељку предидућег чланка.

Но по мерилу оправдане целисходности, свака од уговарајућих страна може из обзира на прилике свога монетног система а и због других оправданих основа, — наплаћивати и другу какову таксу, која одступа од такса напред разложених; али овакова такса не може у никојем случају прећи $\frac{1}{4}$ на сто означене вредности.

2°. Пошљач писма са означеном вредности добија при предаји потврђење пријема (рецепис), и ово му се има дати бесплатно.

3°. Изузимајући случај *даљег одправљања* (пошљања предмета за трагом примаочевим изван места означеног у адреси), о чему је реч у одељку 2. ниже следећег чланка 7.; — не могу се за писма са означеном вредности наплаћивати накнадно од примаоца никакве друге поштанске таксе, сем таксе за достављање у примаочев стан, где таква установа постоји.

Чланак 5.

1°. Пошљач писма са означеном вредности може на захтевање своје добити од примаоца и потврђење

пријема, а то саобразно условима, који су односно препоручених предмета утврђени чланком 6. конвенције од 20. Маја (1. Јуна по новом) 1878. године.

2° Суме наплаћене за овакове повратне реченице, припадају у целости оној управи, којој је пошљање на одправљање предато.

Чланак 6.

Забрањено је неистинито означавање већих вредности, него што их дотично писмо доиста садржава.

Чланак 7.

1. Писма са означеним вредностима, која се због промене места пребивања примаоачевог шаљу трагом његовим, и то у границама оне исте земље, за коју пошљања гласе, — неподлеже никаквом плаћању накнадних такса.

2° У случају кад се овакова писма шаљу трагом примаоачевим у другу коју од савезних земаља, онда се таксе за обезбеђење, утврђене 2. и 3. одељком чланка 3. ове угодбе, имају наплаћивати од примаоца, и то за рачун сваке од оних управа, које су посредовале у овом новом преносу.

3° Одправљање за трагом примаоачевим, које бива услед погрешног упућивања или услед искључења таквих пошљања (*mise en rebut*), не даје никакво право на наплаћивање накнадних такса на терет публике.

Чланак 8.

1° Сем случаја неодољиве више силе (*force majeure*) пошљач или на овога захтевање и примаоц, има

право на накнаду суме равне означеној вредности, кад се таково писмо изгуби или се вредност из њега злоупотребом извади.

Но у случају, ако је губитак само почестан и нижи од укупне означене вредности, онда се даје накнада само у онолико, колико оштета стварно износи.

Исплата накнаде пада на ону управу, од које пошљућа пошта зависи. Овој пак управи остаје право тражбине од оне управе, која је одговорна, то јест на чијем се земљишту или поштанској служби (преносном средству) губитак или злоупотреба догодила.

До год се противно томе не докаже, одговорност лежи на оној управи, која примивши предмет без икакве приметбе, није у стању да покаже, да га је предала примаоцу, нити га је правилним начином предала на даље одправљање првој на реду управи.

Пошљућа управа дужна је да измири накнаду што је могуће пре, а најдаље у року једне године, рачунајући од дана поднешене рекламације. Одговорна пак управа дужна је, да без одлагања измири пошљућој управи суму накнаде, коју је ова за рачун ове прве платила.

Рекламација важи само онда, ако је поднешена у року једне године, рачунајући од дана, када је писмо са означеном вредности предато пошти на одправљање; по истеку овога рока жалиоц губи право на накнаду.

2° Управа, која измврјује суме означених вредности, које нису предате коме треба, добија тиме и сва права својине на дотични предмет.

3° Ако се губитак или повреда dogodila у преносу између две размеђујуће поштанске штације двеју граничећих се земаља, а не би се могло сазнати, на којем се је од-а-та два земљишта то dogodило, онда обе дотичне управе носе штету по пола.

Овако исто бива, кад се штета или повреда догоди на земљишту или поштанским средствима које посредујуће управе, која није подчињена одговорности.

4° Управе су ослобођене од одговорности за означене вредности, које се у писмима налазе, кад је надлежно лице пријем подписом квитирано и предмет примило.

Чланак 9.

1° Свакој земљи остављено је право, да на писма са означеном вредности, гласећа за друге земље или долазећа из ових земаља, примени своје унутрашње законе и прописна правила, у колико ови закони и правила нису већ самом овом угодбом преиначена.

2° Наређења ове угодбе нестешњавају право уговарајућим странама, да одрже у важности своје пређашње посебне угодбе, или да нове такове закључе, — као и да одрже пређашње или да склопе нове тешње савезе, који иду на бољитак поштанске службе односно писма са означеном вредности.

Чланак 10.

Свака управа уговарајућих земаља може у ванредним приликама, које оправдавају поступак, о коме је реч, привремено обуставити службу писма са о-

значеном вредности, и то како за одправљена тако и за долазећа, у најширем смислу или почестно, но само под тим условом, да се о томе одма, а по потреби и телеграфом, извести интересована управа или интересоване управе, како у ком случају.

Чланак 11.

Савезне земље, које за сад још нису усвојиле ову угодбу, могу на захтевање своје истој приступити, и то на начин и у форми, која је за приступање светском поштанском савезу прописана чланком 18. конвенције од 20. Маја (1. Јуна по новом) 1878-е године.

Чланак 12.

Поштанске управе уговарајућих земаља одређују форму и начин одправљања писма са означеном вредности, и утврђују све остале мере односно разних потребних појединости и службеног реда, зарад лакшег и сигурнијег вршења ове угодбе.

Чланак 13.

У времену између два међународна скупа, о којима је реч у чланку 19. конвенције од 20. Маја (1. Јуна по новом) 1878-е године, свака поштанска управа буди које од уговарајућих земаља има право, да посредовањем међународног надлежатељства поднесе осталим приступившим управама своје предлоге односно службе писма са означеном вредности. Да би овакви предлози могли постати извршним, они морају за себе придобити:

1° Једногласност, кад се предлог односи на чланке 1, 2, 3, 4 и 8. ове угодбе.

2-о. Две трећине гласова, кад се то тиче измене свију осталих наређења сем оних, која се налазе у чланцима 1, 2, 3, 4 и 8. ове угодбе ;

3-е. Просту већину гласова, кад је питање о тумачењу наређења ове угодбе.

У случајевима под 1 и 2 освештавају се пуно-важећа закључења дипломатском изјавом, а у случајевима под 3 бива то административном обзнаом, и то у оној форми, која је означена у последњем одељку чланка 20. конвенције од 20. Маја (1 Јуна по новом) 1878-е године.

Чланак 14.

1-о. Угодба ова ступиће у живот 20 Марта (1 Априла по новом) 1879 године.

2-о. Она се има ратификовати у оно исто време, а има ће и ону исту трајну важност, као год и конвенција од 20. Маја (1 Јуна по новом) 1878-е године, а то без уштрба права, које је свакој земљи остављено, да одступи од ове угодбе ; ово се пак може учинити на једну годину дана унапред и то изјавом њене владе влади швајцарског савеза.

3-е. Од дана ступања у живот ове угодбе, губе важност сва ранија наређења, која су утврђена између разних уговарајућих земаља или управа, али само у онолико, у колико се не могу довести у склад са наређењима ове угодбе, и без уштрба опредељења, која су утврђена предидућим чланком 9.

4-о. Угодба ова има се ратификовати што је могуће пре, а акта ратификације биће измењана у Паризу.

Ради силе и важности, пуномоћници напред по-ређаних земаља подписали су ову угодбу у Паризу, двадесетог Маја (првог Јуна по новом) године хи-љаду осам сто седамдесет осме.

Долазе подписи: Србије, Немачке, Аустро-Угарске, Белгије, Данске и данских насељења, Египта, Француске и француских насељења, Италије, Луксембурга, Норвешке, Холандске, Португалске и португалских насељења, Румуније, Русије, Шведске и Швајцарске.

Члан 2.

Овлашћује се влада Књажевска, да може одредити количину такса, које ће се за рачун Србије наплаћивати у смислу и границама поменутих у чланку 1. међународних аката.

Члан 3.

Овлашћује се влада Књажевска, да на исти начин може с оним државама, с којима Србија има непосредне поштанске сношаје, изменити посебне сада постојеће конвенције у границама наређења, утврђених у вишепоменутих међународним актима, и да по потреби може са пограничним земљама, као и са онима, које су према Србији у поштанским одношанима изједначене са пограничним земљама, уговорити и нове таксе од оних, које су у овим међународним актима утврђене као опште савезне таксе.

Члан 4.

Одобрава се новчани издатак, који конвенцијом о светском поштанском савезу прима Србија на себе за плаћање свога дела на издржање међународног

надлежательства светског поштанског савеза, и ставља се у годишњи буџет државних расхода у дотичну рубрику поштанске струке министарства унутрашњих дела. —

Члан 5.

Закон овај важи од дана подписа Књажевог и њиме се замењује у свему закон од 20. Фебруара 1875 године.

Препоручујемо Нашим министрима: иностраних дела, унутрашњих дела и финансије, да овај закон обнародују и о извршењу његовом старају се; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

12. Јула 1878 год.
у Крагујевцу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р

(М. П.)

*Видно и ставно државно печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Јеврем Грујић с. р.

*Заступник
Председника министарског савета,
министар иностраних дела,*

Јов. Ристић с. р.

Министар правде,

Јеврем Грујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

Рад. Милојковић с. р.

Министар просвете и црквених дела,

А. Васиљевић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

Заступник министра грађевина,

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

Министар војки,

артиљеријски пуковник,

С. Грујић с. р.

М. П.
42584